

PROPOSTA DE MILLORA DEL SISTEMA DE FINANÇAMENT DE CATALUNYA

TREBALL FI DE GRAU

**Amb la Col·laboració d'Alícia Romero, Pere Aragonès, Quim Torra,
Carles Puigdemont, Artur Mas i José Montilla**

Victor Ruiz Sanchez
Esaú Soto Martínez
Comptabilitat i finances
FEE Campus Sabadell

27/05/2025

El finançament de les comunitats autònomes és un dels temes més debuts en l'àmbit polític i econòmic de l'Estat espanyol, especialment en el cas català. Al llarg de la història, el model ha anat evolucionant des de sistemes centralitzats fins a configuracions més descentralitzades, però a dia d'avui encara amb greus desequilibris i mancances estructurals. L'estudi parteix dels fonaments constitucionals i legals que han configurat l'arquitectura financera autonòmica, com la LOFCA, les reformes dels anys 2001 i 2009, i els mecanismes de liquidació i transferència fiscal. A partir d'aquesta base, s'avaluen diferents models alternatius, com el règim foral, el finançament singular o la secessió fiscal completa, des d'una òptica comparativa i de viabilitat econòmica. L'anàlisi incorpora dades empíriques i aportacions de figures rellevants de l'àmbit institucional per tal de fomentar una proposta de millora orientada a optimitzar l'eficiència recaptatòria, reduir la bretxa fiscal i reforçar la responsabilitat financera i institucional de la Generalitat de Catalunya.

Finançament autonòmic

Sistema mitjançant el qual l'Estat assigna recursos econòmics a les comunitats autònomes per finançar les seves competències i serveis públics.

Règim comú

Model de finançament que s'aplica a la majoria de comunitats autònomes (excepte País Basc i Navarra), basat en la participació en tributs estatals, transferències i fons de compensació.

Dèficit fiscal

Diferència negativa entre el que Catalunya aporta a l'Estat en impostos i el que rep en concepte de serveis i transferències públiques.

Concert econòmic

Model vigent al País Basc i Navarra que permet a aquestes comunitats gestionar i recaptar la majoria dels impostos, tot fent una aportació pactada a l'Estat (el cupó).

Finançament singular

Proposta de model específic per a Catalunya basada en una major autonomia fiscal, recaptació directa dels tributs i negociació bilateral amb l'Estat de les aportacions solidàries.

Clau Catalana

Nom de la proposta presentada en aquest treball que defensa un sistema de finançament per a Catalunya amb sobirania tributària, control sobre els ingressos i un model de transferències més just i transparent.

Liquidació definitiva

Càlcul final que ajusta la diferència entre els recursos avançats a una comunitat autònoma i els ingressos reals que li corresponen per participació en tributs estatals.

Sobirania fiscal

Capacitat d'una administració per establir, recaptar i gestionar els seus propis tributs de manera autònoma, sense dependència de l'administració central.

Cessió de tributs

Mecanisme pel qual l'Estat transfereix a les comunitats autònomes la gestió, recaptació o una part del rendiment d'alguns impostos estatals.

*A la estrella que tinc al cel,
i a les que tinc al costat*

1.INTRODUCCIÓ.....	6
2.1.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, SEGONA REPÚBLICA.....	7
2.2.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, FRANQUISME.....	8
2.3.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, CONSTITUCIÓ 1978.....	9
2.4.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, ESTATUT DE SAU 1979.....	10
2.5.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, LOFCA 1980.....	11
2.6.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, PACTE DEL MAJESTIC.....	12
2.7.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, REFORMA 2001.....	13
2.8.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, REFORMA 2009.....	14
2.9.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, ACTUALITAT.....	15
3.EL RÈGIM COMÚ.....	17
3.1.LIQUIDACIÓ DEFINITIVA CATALUNYA RÈGIM COMÚ.....	18
3.2.IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES.....	18
3.2.IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT.....	19
3.3.IMPOSTOS ESPECIALS.....	19
3.4.TRANSFERÈNCIA DEL FONS DE GARANTIA.....	21
3.5.FONS DE SUFICIÈNCIA GLOBAL.....	22
3.6.FONS COMPETITIVITAT.....	22
3.7.FONS COOPERACIÓ.....	23
3.8.RECAPTACIÓ IMPOSTOS ESTATALS A CATALUNYA.....	24
3.9.RECAPTACIÓ IMPOSTOS AUTONÒMICS A CATALUNYA.....	25
3.10.CONCLUSIÓ ACTUAL SISTEMA DE FINANÇAMENT A CATALUNYA.....	27
4.PROPOSTA DE FINANÇAMENT.....	28
4.1.CONCERT ECONÒMIC I CUPÓ A L'ESTIL BASC.....	29
4.2.FINANÇAMENT SINGULAR.....	32
4.3.CENTRALITZAR EL SISTEMA.....	34
4.4.SECESSIÓ POLÍTICA I ECONÒMICA.....	37
5.CLAU CATALANA.....	39
6.CATALUNYA COM UN ESTAT INDEPENDENT.....	44
7.CONCLUSIÓ.....	48
8.BIBLIOGRAFIA.....	49
9.WEBGRAFIA.....	50
ANNEXES.....	53
Hble. Sra. ALÍCIA ROMERO, CONSELLERA D'ECONOMIA I HISENDA.....	54
M. H. Sr. PERE ARAGONÈS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.....	57
M. H. Sr. QUIM TORRA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.....	61
M. H. Sr. CARLES PUIGDEMONT, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.....	64
M. H. Sr. ARTUR MAS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.....	68
M. H. Sr. JOSÉ MONTILLA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.....	74

1.INTRODUCCIÓ

El sistema de finançament autonòmic és un element clau dins l'estructura institucional i fiscal de l'Estat espanyol, ja que condiciona directament la capacitat de les comunitats autònomes per gestionar els seus recursos i garantir serveis públics essencials. Catalunya, per la seva dimensió econòmica i demogràfica, ha estat sempre al centre del debat, reivindicant un model més just, equilibrat i ajustat a la seva realitat. Aquest treball s'emmarca en l'àmbit de la comptabilitat pública i les finances territorials, i té com a objectiu analitzar amb rigor tècnic l'evolució del sistema de finançament de Catalunya, des dels inicis de l'autogovern fins a les propostes més recents com el finançament singular. A través d'una mirada històrica, jurídica i econòmica, s'estudien els principals canvis normatius, els desequilibris existents i les opcions de reforma disponibles. Més enllà de l'anàlisi tècnic, el treball també incorpora una part qualitativa amb entrevistes a representants polítics de primer nivell per entendre com es viu aquest debat des de dins. Tot plegat serveix per construir una proposta pròpia, anomenada *Clau Catalana*, orientada a recuperar la capacitat fiscal de la Generalitat i garantir un model més transparent, eficient i adaptat al territori. L'objectiu final és aportar una visió crítica i constructiva que pugui ajudar a avançar cap a un model de finançament més just per a Catalunya i per al conjunt de l'Estat.

2.1.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, SEGONA REPÚBLICA

Després de la dictadura de Primo de Rivera i l'exili del Alfons XIII, es va proclamar la Segona República Espanyola el 14 d'abril de 1931, sota el govern de Niceto Alcalá-Zamora. Arran d'aquest esdeveniment, es va redactar la Constitució de 1931, que estableix els drets i deures fonamentals per a la convivència de tot un país.

La Constitució espanyola de 1931 va establir Espanya com una República democràtica de treballadors de tota classe, organitzada sota els principis de llibertat i justícia. Tot i sent un estat, reconeix l'autonomia dels municipis i regions (Art.1), marcant la base per al desenvolupament dels Estatuts d'Autonomia. Segons l'article 11, les províncies amb afinitats històriques, culturals i econòmiques comunes poden constituir-se en regions autònomes dins de l'Estat espanyol, sempre que es compleixin els requisits establerts per la Constitució i les lleis. Pel que fa el finançament, l'article 14, establí que l'Estat mantenia competència exclusiva sobre l'Hicenda General, centralitzant la gestió dels tributs generals. No obstant això, l'article 15, permetia que els Estatuts d'Autonomia definissin les facultats i recursos econòmics propis de cada regió, sempre dins dels límits constitucionals i amb l'aprovació de les Corts. Això es complementava amb l'Article 16, que autoritzava l'Estat a cedir determinats impostos a les regions autònomes o a establir mecanismes de participació en els ingressos estatals, creant un model de finançament mixt basat en impostos cedits i transferències de l'Estat. Finalment, l'Article 50 establí un límit clar a l'autonomia financera regional, indicant que aquesta no podia reduir els recursos financers de l'Estat ni afectar les obligacions generals del Tresor Públic. Així, el sistema de finançament de les autonomies durant la Segona República es basava en una combinació de recursos propis, impostos cedits i transferències estatals, sempre sota el control i supervisió de l'Estat central.

2.2.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, FRANQUISME

Durant el règim franquista (1939-1975), no existia cap sistema de finançament autonòmic, ja que l'Estat espanyol es troba organitzat sota un model completament centralitzat. A diferència del sistema actual, basat en l'autonomia de les comunitats, durant la dictadura totes les decisions polítiques, administratives i financeres es prenen des del govern central a Madrid. En aquell context, les comunitats autònomes no existien com a tal. La divisió territorial es feia a través de províncies, cadascuna governada per un governador civil nomenat directament pel règim. Aquestes províncies no tenen cap mena d'autonomia financera, ni podien recaptar impostos ni decidir com gestionar els recursos. Tot el finançament provenia del pressupost estatal i era distribuït segons les prioritats polítiques del règim. El control econòmic era exercit des de l'Administració central, principalment a través del Ministeri d'Hisenda, que determina els ingressos i les despeses per a tot el territori nacional. Les diputacions provincials tenien funcions molt limitades i actuaven com a simples extensions de l'Estat, amb molt poca capacitat decisòria pròpia. Però hi ha una excepció parcial, Navarra i País Basc. Malgrat que el franquisme va suprimir els drets forals després de la Guerra Civil per a les províncies basques que havien donat suport a la República (Bizkaia i Guipúzcoa), Navarra va mantenir el seu règim fiscal propi. Això els hi permet cert marge de gestió tributària, encara que sota la supervisió estatal.

2.3.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, CONSTITUCIÓ 1978

La Constitució Espanyola regula el finançament autonòmic en els articles 156-158, establint els principis d'autonomia, coordinació i solidaritat. També contempla les singularitats dels territoris forals i de Canàries mitjançant disposicions addicionals i reconeix l'autonomia de Ceuta i Melilla a través d'una disposició transitòria.

Article 156, estableix els principis bàsics del sistema de finançament autonòmic. En primer lloc reconeix l'autonomia financera de les Comunitats Autònomes per gestionar els seus recursos en l'exercici de les seves competències, respectant la coordinació amb la Hisenda estatal i la solidaritat entre tots els espanyols. En segon lloc s'atorga la possibilitat que les comunitats autònomes actuïn com a delegades o col·laboradores de l'Estat en la recaptació, gestió i liquidació dels recursos tributaris estatals, segons el que estableixen les lleis i els seus Estatuts d'Autonomia. Article 157, defineix els recursos financers de les comunitats autònomes i estableix normes per a la seva regulació. Aquests recursos autonòmics provenen de impostos cedits totalment o parcialment per l'Estat, recàrrecs sobre impostos estatals i altres participacions en els ingressos estatals. Impostos, taxes i contribucions pròpies. Transferències del Fons de Compensació interterritorial i altres assignacions dels Pressupostos Generals de l'Estat. Ingressos patrimonials i privats i operacions de crèdit. Les comunitats autònomes no poden establir impostos sobre béns situats fora del seu territori ni adoptar mesures que obstaculitzin la lliure circulació de mercaderies o serveis. Finalment, una Llei Orgànica regula l'exercici de les competències financeres, la resolució de conflictes i la col·laboració financera entre les comunitats autònomes i l'Estat. Article 158, regula la distribució de recursos estatals a les comunitats autònomes per garantir serveis públics i corregir desequilibris territorials. D'una banda els Pressupostos Generals de l'Estat poden incloure assignacions específiques per a les Comunitats Autònomes, en funció dels serveis i activitats estatals transferits i per garantir un nivell mínim de prestació de serveis públics a tot Espanya. D'altra banda, per corregir els desequilibris econòmics entre territoris i assegurar la solidaritat interterritorial, es crea un Fons de Compensació destinat a inversions, els recursos del qual seran distribuïts per les Corts Generals entre les comunitats autònomes i, si escau, les províncies.

2.4.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, ESTATUT DE SAU 1979

L'Estatut de Sau (1979) va ser la norma que va restaurar l'autogovern de Catalunya després de la dictadura franquista. Va reconèixer Catalunya com a nacionalitat dins Espanya, establint el català com a llengua oficial i donant competències en educació, sanitat i cultura. Va ser aprovat en referèndum i va estar vigent fins l'any 2006.

L'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1979 estableix el sistema de finançament de la Generalitat a través dels següents articles. Article 44, defineix els recursos que conformen la Hisenda de la Generalitat, incloent impostos propis, tributs cedits per l'Estat, participació en la recaptació estatal, taxes, contribucions especials, recàrrecs, fons de compensació, transferències, emissió de deute i altres ingressos. Article 45, regula la participació de Catalunya en els ingressos estatals, establint criteris de negociació com la població, l'esforç fiscal, les càrregues assumides per l'Estat i la solidaritat interterritorial. Article 46, determina que la Generalitat gestiona, recapta, líquida i inspecciona els seus propis tributs i els impostos cedits per l'Estat, mentre que la resta d'impostos estatals continuen sota administració estatal, però amb la possibilitat de delegació i col·laboració. Article 47, garanteix que la Generalitat rebi el mateix tractament fiscal que l'Estat. Article 48, atorga a la Generalitat la tutela financera sobre els ens locals, assegurant la seva autonomia i establint un sistema de col·laboració per a la recaptació de tributs. Els ingressos municipals provinents de l'Estat es canalitzen a través de la Generalitat, que els distribueix segons criteris legals. Article 49, Estableix que el Govern català elabora i aplica el pressupost, mentre que el Parlament l'examina, aprova i controla. El pressupost ha d'incloure totes les despeses i ingressos de la Generalitat i els seus organismes dependents. Aquests articles formen part del Títol III, que està destinat a regular les finances i l'economia de Catalunya.

2.5.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, LOFCA 1980

La Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA), va ser aprovada l'any 1980 com una norma bàsica per regular el finançament de les comunitats autònomes a Espanya, d'acord amb la Constitució de 1978. Aquesta llei va fixar les bases d'un model que havia de combinar l'autonomia financera de les comunitats amb la solidaritat entre territoris i la coordinació de l'Estat.

Un dels elements més importants de la LOFCA original és que estableix les fonts de finançaments de les comunitats autònomes. Aquestes es divideixen en dos grans blocs. D'una banda els recursos propis, com poden ser els tributs creats per la pròpia comunitat i d'altra banda, els recursos que provenen de l'Estat, ja sigui mitjançant transferències o a través de la cessió de tributs estatals. La llei també incorpora els principis de solidaritat interterritorial i de coordinació amb la Hisenda estatal, tal com recull la Constitució. Això significa que, tot i reconèixer la capacitat de les comunitats per gestionar els seus propis recursos, s'estableixen mecanismes per evitar desigualtats excessives entre territoris i per garantir una coherència global en la política econòmica del país. Un altre aspecte destacable, és la creació del Consell de la Política Fiscal i Financera, un òrgan que serveix de punt de trobada entre el govern central i els governs autonòmics per debatre qüestions relacionades amb la política econòmica i pressupostària. Pel que fa les competències tributàries, la LOFCA permet a les comunitats autònomes gestionar determinats impostos i crear-ne de nous dins dels límits establerts. També regula el règim de cessió de tributs de l'Estat, cosa que suposa un pas important cap a una major responsabilitat fiscal. Finalment, la llei estableix certes limitacions en matèria d'endeutament. Les comunitats necessiten autorització estatal per emetre deute si això pot afectar la política econòmica general o els objectius d'estabilitat pressupostària. Des de la seva aprovació, la LOFCA ha estat reformada diverses vegades per adaptar-se a la realitat canviant del país i a l'evolució del model autonòmic. Una de les reformes més rellevants va tenir lloc l'any 2001, quan es va revisar el sistema de cessió de tributs, ampliant la participació de les comunitats en l'IRPF fins a un 33%. Aquesta reforma també va reforçar el paper del Consell de Política Fiscal i Financera com a espai de diàleg i decisió compartida.

2.6.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, PACTE DEL MAJESTIC

El pacte del Majestic va ser un acord polític de l'any 1996 entre el Partit Popular, encapçalat per José María Aznar, i el partit català Convergència i Unió, liderat per Jordi Pujol. El nom és degut a l'Hotel Majestic de Barcelona, on es van dur a terme les negociacions que van culminar en aquest pacte fonamental per a la governabilitat d'Espanya en aquell moment.

Un cop celebrades les eleccions generals de març de 1996, el Partit Popular va guanyar-les però sense majoria absoluta. Per tant, Aznar havia de buscar aliances per poder ser investit president del Govern. En aquest context, Convergència i Unió es va convertir en un soci clau, ja que comptava amb setze diputats al Congrés i podia aportar els diputats necessaris per governar. El pacte no va ser només un acord de suport a la investidura, sino un acord polític més ampli, en què es van pactar una sèrie de concessions a canvi del suport de Convergència. Una de les més importants va ser el traspàs de competències de l'Estat a la Generalitat de Catalunya, en àmbits rellevants com l'educació, sanitat, justícia i trànsit. A més, el pacte va incloure millores en el sistema de finançament autonòmic, especialment pel que fa a la participació de la Generalitat en els ingressos tributaris de l'Estat, així com compromisos d'inversió en infraestructures a Catalunya, com ara carreteres, ferrocarrils i altres projectes estratègics. També es va acordar un reconeixement explícit de la llengua i la cultura catalana, i es van reforçar les competències de la Generalitat en aquest àmbit.

Macià Alavedra, Rodrigo Rato, Jordi Pujol, José María Aznar, Josep Antoni Duran Lleida, Joaquim Molins, Josep Sánchez Llibre y Mariano Rajoy van confeccionar l'acord entre el PP i CiU el 28 d'abril del 1996 amb un sopar a l'hotel Majestic.

2.7.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, REFORMA 2001

La reforma de la LOFCA de 2001, s'aprova la Llei Orgànica 7/2001, va suposar un pas important en l'evolució del sistema de finançament autonòmic espanyol, especialment per l'augment en la participació de les comunitats autònomes en els ingressos tributaris i en la seva autonomia fiscal. Aquesta reforma sorgeix d'un acord polític entre el Govern espanyol, presidit per José María Aznar, i la majoria de comunitats autònomes, a través del Consell de Política Fiscal i Financera.

La gran millora va ser l'augment de la participació de les comunitats autònomes en l'IRPF. Fins aleshores la participació era molt limitada, però amb aquesta reforma es va passar a cedir fins el 33% de la recaptació d'aquest impost a les comunitats autònomes. Això representa un pas cap a la corresponsabilitat fiscal, degut a que les comunitats comencen a tenir una part directa i més viable dels impostos que pagaven els ciutadans. També es va reforçar el CPFF (Consell de Política Fiscal i Financera) com a òrgan de coordinació entre l'Estat i les comunitats, amb més pes en la presa de decisions sobre els criteris de repartiment i sostenibilitat del sistema. Aquesta reforma va consolidar el model de finançament basat en la cessió parcial dels impostos estatals. On les comunitats, tot i que encara no recaptaven directament la majoria dels tributs, sí que tenien més capacitat de gestió i més poder per influir en les seves pròpies finances.

**José María Aznar i Jordi Pujol, presidents de l'Estat espanyol i la Generalitat durant l'any de la reforma del 2001*

2.8.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, REFORMA 2009

La reforma del sistema de finançament autonòmic aprovada l'any 2009 va ser una de les més rellevants des de la instauració de l'Estat autonòmic a Espanya, i va estar molt influenciada per les reivindicacions que havien recollit en el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006. Aquest, es va aprovar per referèndum i posteriorment retallat pel Tribunal Constitucional, volia una redefinició de les relacions financeres entre la Generalitat i l'Estat, reclamant més autonomia fiscal, un finançament més just i un sistema que respectés millor els principis d'equitat i de solidaritat.

José Luís Rodríguez Zapatero, president de l'Estat en aquell moment, va impulsar el nou model l'any 2009 com a resposta al nou context polític i institucional. El model pretenia corregir les disfuncions del sistema anterior i donar resposta a la necessitat de dotar les comunitats autònomes de més capacitat per finançar les seves competències, especialment les relacionades amb l'estat del benestar (sanitat, educació, serveis socials...). El canvi més significant va ser l'increment substancial de la participació de les comunitats autònomes en la recaptació d'impostos estatals. A partir d'aquesta reforma, les comunitats passaven a gestionar el 50% de l'IRPF, el 50% de l'IVA i fins el 58% dels impostos especials sobre hidrocarburs, alcohol i tabac. Aquesta mesura va suposar un pas important cap a la corresponsabilitat fiscal, ja que en bona part, els recursos disponibles per a cada comunitat autònoma passaven a dependre de l'activitat econòmica del territori. A més, el nou sistema permet una major capacitat normativa per part de les comunitats. Aquestes poden modificar determinats aspectes dels impostos cedits i, en alguns casos, aplicar deduccions o beneficis fiscals en l'àmbit de l'IRPF. Això implicava un increment del seu marge de maniobra i autonomia financera, tot i que amb límits fixats pel marc estatal. Per tal de poder garantir una distribució més justa dels recursos entre territoris, també es van incorporar nous mecanismes de solidaritat i equilibri. Es van crear diversos fons com el Fons de Garantia dels Serveis Públics Fonamentals, que assegurava un finançament mínim per a serveis essencials. El Fons de Suficiència Global, és per assegurar recursos suficients per a cada comunitat. El Fons de Competitivitat, que pretenia compensar les comunitats amb rendes mitjanes o altes però amb les necessitats financeres més grans que la mitjana. Aquests fons tenen com objectiu pal·liar els desequilibris i fer que totes les comunitats tinguessin la capacitat d'oferir serveis similars, independentment de la seva riquesa relativa.

2.9.HISTÒRIA DEL FINANÇAMENT DE LES AUTONOMIES, ACTUALITAT

Els primers anys d'aplicació de la nova reforma, el sistema va funcionar relativament bé, especialment perquè es va aprovar en un moment d'expansió econòmica. Però amb l'arribada de la crisi econòmica del 2008-2013, els recursos públics es van reduir dràsticament i el model va mostrar ràpidament les seves limitacions. L'Estat va aplicar mesures d'austeritat molt estrictes i va començar a controlar més de prop el dèficit de les comunitats autònomes. Una de les conseqüències d'aquesta situació va ser l'aparició del FLA (Fons de Liquiditat Autònoma) al 2012. Va ser un mecanisme extraordinari pel qual l'Estat central donava diners a crèdit a les comunitats que tenen problemes de liquiditat per tal que poguessin pagar proveïdors o mantenir serveis essencials, per no caure en fallida. Tot i que aquest fons va ser útil a curt termini, va generar una forta dependència financera de les comunitats envers l'Estat, i una pèrdua d'autonomia efectiva. A partir del 2015, amb la recuperació parcial de l'economia, la majoria de les comunitats autònomes, van començar a demanar una reforma del sistema. En el cas de Catalunya es reclamava el "pacte fiscal", degut al infrafinançament que patia el territori, degut a que es rebien menys recursos per càpita que la mitjana espanyola, tot i tenir una gran demanda de serveis públics. Durant aquesta època, el sistema es va anar convertint en un element de conflicte polític permanent. El Govern central, sota diversos governs tant socialistes com populars, va reconèixer la necessitat de reformar-lo, però mai es va arribar a un acord polític per poder-ho dur a terme. Durant el període de la pandèmia de la COVID-19 (2020 i 2021), es va agreujar més la situació financera de les comunitats autònomes. Tot i que el govern espanyol va flexibilitzar temporalment els límits de dèficits i va injectar recursos extraordinaris, però aquestes mesures no van resoldre les deficiències estructurals del model. Deixant clar i en evidència que l'actual sistema ja no reflecteix les necessitats ni les realitats de l'actualitat. A partir del 2022 fins al 2025, s'ha continuat proposant propostes, informes i reunions, sobre una possible reforma del finançament autonòmic, però sense resultats concrets. Alguns governs autonòmics han impulsat aliances territorials per pressionar Madrid, com per exemple "Aliança pel Finançament Just" sobretot al País Valencià, Catalunya, Balears i altres indrets infrafinançats. Malgrat això, la reforma continua encallada per diversos motius (polítics, tècnics, jurídics...). En l'actualitat, el sistema de 2009 es considera obsolet i injust per gairebé tothom, i institucions com l'AIREF (Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal) han alertat que la manca de reforma posa en risc la sostenibilitat del model autonòmic. El desfasament entre el que costa mantenir els serveis públics i els recursos que reben les comunitats s'ha ampliat, i això ha portat algunes d'elles a reclamar més capacitat normativa, més participació en els tributs i una distribució més transparent dels recursos. A dia d'avui, està pendent de publicació l'esquema del

finançament singular, amb previsió de publicació a finals del mes de juny. L'objectiu d'aquesta nova proposta de finançament, és fer una reforma i convertir l'Estat a un Estat molt més federal. On hi hagi una petita base comuna per a tothom i a partir d'aquí cada comunitat pugui afegir les seves singularitats, i alhora pactar les transferències de solidaritat. El primer pas consistirà en aprovar la reforma al Congrés de Diputats i un cop aprovada, començar a recaptar tributs esglaonadament, amb l'objectiu posat en l'any 2026 amb la gestió de l'IRPF, per a la llarga poder recaptar tots els tributs i tenir el líquid que aquests generen al moment i no a dos anys vista. Però, caldrà veure si surt endavant aquesta proposta de finançament singular durant els pròxims mesos, per observar l'evolució que pot arribar a tenir i l'impacte real que tindrà a la societat.

**Salvador Illa, actual president de la Generalitat de Catalunya*

3.EL RÈGIM COMÚ

És un sistema que es caracteritza pel reforç a l'estat del benestar, on es destinen més recursos de l'Estat per millorar els serveis públics a oferir. També s'hi garanteix una suficiència financera, ja que mitjançant el Fons de Suficiència Global, es vetlla perquè cada comunitat disposi dels recursos necessaris per cobrir les seves competències. Una altra característica és l'equitat i anivellació, gràcies al Fons de Garantia de Serveis Públics Fonamentals. On s'hi assegura que totes les comunitats rebin una financiació equivalent per habitant ajustat. També hi ha el Fons de Convergència que contribueix a reduir les desigualtats en finançament i nivell de vida. També s'hi disposa de més autonomia i responsabilitat fiscal, degut a que un augment dels tributs cedits a les comunitats autònomes és una major capacitat normativa per gestionar els ingressos. Finalment, és un sistema que aporta flexibilitat i estabilitat, perquè teòricament hi hauria d'haver una avaluació periòdica i un ajust anual de les variables financeres per adaptar-se a les necessitats de la ciutadania.

Les fonts de finançament, en primer lloc hi ha els tributs cedits a les comunitats autònomes. Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, Impost sobre Successions i Donacions, Tributs sobre el joc, Impostos especials sobre hidrocarburs, tabac i l'electricitat i el 50% de la recaptació de l'IVA i l'IRPF. Després hi ha els fons estatals de nivellació i convergència, que intenten paliar les diferències entre territoris. Tenim tres tipus de fons, el primer és el Fons de Garantia de Serveis Públics Fonamentals, que garanteixen la igualtat en l'accés als serveis essencials. Seguidament hi ha el Fons de Suficiència Global, que s'encarrega de cobrir les necessitats addicionals de finançament. Finalment, ens trobem amb el Fons de Convergència, el qual es divideix en dos apartats. D'una banda el Fons de Competitivitat, equilibra la financiació per càpita entre les comunitats i d'altra banda el Fons de Cooperació, impulsa el desenvolupament en regions amb menor PIB per càpita o baixa densitat de població. Per acabar hi ha el Fons de Compensació Interterritorial, que s'encarrega de destinar inversions per corregir desigualtats econòmiques i es distribueixen segons la renda i la població.

3.1.LIQUIDACIÓ DEFINITIVA CATALUNYA RÈGIM COMÚ

3.- LIQUIDACIÓN DEFINITIVA CONJUNTA DEL AÑO 2022

3.- Liquidación definitiva conjunta del año 2022

(Miles de euros)

Comunidad Autónoma/Ciudad	Rendimiento definitivo de la Tarifa Autonómica de IRPF (1)	Impuesto sobre el Valor Añadido (2)	Total Impuestos Especiales (3)	Transferencia del Fondo de Garantía (4)	Fondo de Suficiencia Global (5)	Total liquidación de recursos del Sistema de Financiación (6)=(1)+...+(5)	Fondo de Competitividad (7)	Fondo de Cooperación (8)	Total liquidación de recursos del Sistema de Financiación y Fondos de Convergencia Autonómica (9)=(6)+(7)+(8)
Cataluña	1.735.856,82	789.595,84	-127.238,25	100.906,62	221.517,94	2.720.638,98	1.603.750,66	0,00	4.324.389,64

*Quadre liquidació conjunta Catalunya 2022

Segons l'article 11 de la Llei 22/2009, el finançament anual de cada Comunitat Autònoma es determina pel valor definitiu dels recursos del sistema de finançament. Com que aquests rendiments no es coneixen en l'any corresponent, les comunitats reben avançaments a compte, que es regularitzen posteriorment quan es disposa de totes les dades. D'acord amb aquesta norma, s'han liquidat els valors definitius de la tarifa autonòmica de l'IRPF, la cessió de la recaptació de l'IVA i dels Impostos Especials (cervesa, alcohol, tabac i hidrocarburs), així com les transferències al Fons de Garantia i al Fons de Suficiència Global. En l'any 2022, Catalunya rep 4.324.389,64 milers d'euros, procedents de l'Estat espanyol.

3.2.IMPOST SOBRE LA RENDA DE LES PERSONES FÍSQUES

1. LIQUIDACIÓN DE LOS RECURSOS DEL SISTEMA DE FINANCIACIÓN

1.1.2.- Liquidación definitiva del rendimiento de la tarifa autonómica del IRPF del año 2022

(Miles de euros)

Comunidad Autónoma	Rendimiento definitivo de la Tarifa Autonómica del IRPF 2022 (con capacidad normativa) (1)=(4) Cuadro 1.1.1	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (2)	Liquidación 2022 (3)=(1)-(2)
Cataluña	13.129.741,07	11.393.884,25	1.735.856,82

*Quadre liquidació definitiva IRPF a Catalunya 2022

Per calcular aquest rendiment és fer una resta entre el rendiment definitiu de la tarifa autonòmica de l'IRPF en l'any 2022, on aquest número és la suma de la quota líquida més els pagaments a compte dels no declarants i més la resta de conceptes. Seguidament, restem aquest últim valor menys les entregues efectuades a compte per l'exercici 2022. Si aquesta diferència surt positiva, vol dir que la Comunitat Autònoma rep, en canvi si surt negativa és la comunitat qui ha de transferir a l'Estat. En aquest cas Catalunya rep 1.735.856,82 milers d'euros, procedents de la liquidació definitiva de l'IRPF.

3.2.IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT

1. LIQUIDACIÓN DE LOS RECURSOS DEL SISTEMA DE FINANCIACIÓN

1.2.- Liquidación del Impuesto sobre el Valor Añadido del año 2022

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 82.595.044,82

50% Recaudación cedida a las CC.AA. (A) 41.297.522,41

Comunidad Autónoma	Índices definitivos de consumo (1)	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2)=(A)*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	19,752830	8.157.429,40	7.367.833,56	789.595,84

*Quadre liquidació IVA a Catalunya 2022

Pel càlcul de la liquidació de l'IVA, s'ha de multiplicar els índexs definitius de consum (19,752830%) pel 50% de la recaudació cedida a les Comunitats Autònomes (41.297.522,41 milers d'euros). Amb aquest càlcul obtindrem el valor definitiu de la cessió de la recaudació líquida. Per acabar caldria restar aquest valor definitiu de la recaudació líquida amb les entregues a compte efectuades l'any 2022. Un cop realitzada la resta s'ha d'analitzar el resultat, si és positiu la Comunitat Autònoma rep si és negatiu ha de transferir fons a l'Estat. En aquest cas Catalunya rep 789.595,84 milers d'euros, procedents de la liquidació de l'IVA.

3.3.IMPOSTOS ESPECIALES

1.3.- Liquidación del Impuesto sobre el Alcohol y Bebidas Derivadas del año 2022

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 905.426,05

58% Recaudación cedida a las CC.AA. (A) 525.147,11

Comunidad Autónoma	Índices definitivos de consumo (1)	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2)=(A)*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	18,773410	98.588,02	78.535,53	20.052,49

*Liquidació Impost sobre alcohol i begudes any 2022 a Catalunya

1.4.- Liquidación del Impuesto sobre Productos Intermedios del año 2022

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 25.413,42

58% Recaudación cedida a las CC.AA. (A) 14.739,78

Comunidad Autónoma	Índices definitivos de consumo (1)	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2)=(A)*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	21,310159	3.141,07	2.763,74	377,33

*Liquidació Impost sobre productes intermitjos any 2022 a Catalunya

1.5.- Liquidación del Impuesto sobre la Cerveza del año 2022

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 341.207,55

58% Recaudación cedida a las CC.AA. (A) 197.900,38

Comunidad Autónoma	Índices definitivos de consumo (1)	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2)=(A)*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	16,614216	32.879,60	34.871,25	-1.991,65

*Liquidació Impost sobre la cervesa any 2022 a Catalunya

1.6.2.- Cálculos de la liquidación definitiva del Impuesto sobre las Labores del Tabaco

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 6.681.784,44

58% Recaudación cedida a las CC.AA. (A) 3.875.434,97

Comunidad Autónoma	Índices de ventas a expendedorías (1)=Columna 32 Cuadro 1.6.1	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2)=(A)*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	21,884986	848.138,40	809.559,71	38.578,69

*Liquidació Impost sobre el tabac any 2022 a Catalunya

1.7.2. - Cálculos de la liquidación definitiva de los tipos estatales del Impuesto sobre Hidrocarburos

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida tipo general (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 9.868.252,31

58% Recaudación cedida a las CC.AA. (tipo general) (A) 5.723.586,34

100% Recaudación líquida tipo especial (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) 2.117.495,33

100% Recaudación cedida a las CC.AA. (tipo especial) (B) 2.117.495,33

Comunidad Autónoma	Índices de entregas de hidrocarburos (1)=Columna 16 Cuadro 1.7.1	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2) = [(A)+ (B)]*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	19,337559	1.516.273,79	1.472.221,31	44.052,48

*Liquidació Impost sobre els hidrocarburs any 2022 a Catalunya

1.8.2. - Cálculos de la liquidación definitiva del Impuesto sobre la Electricidad

(Miles de euros)

100% Recaudación líquida (previa al pago a las CC.AA. y EE.LL.) (A) 227.738,45

100% Recaudación cedida a las CC.AA. 227.339,09

Comunidad Autónoma	Índices definitivos de consumo neto (1)=columna 2 cuadro 1.8.1	Valor definitivo de la cesión de la recaudación líquida (2)=(A)*(1)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (3)	Liquidación 2022 (4)=(2)-(3)
Cataluña	19,529040	44.475,13	272.782,72	-228.307,59

*Liquidació Impost sobre l'electricitat any 2022 a Catalunya

Per calcular les liquidacions definitives dels impostos especials, s'aplica la mateixa fórmula que l'IVA. On prèviament s'ha calculat un índex definitiu de consum, per posteriorment multiplicar-ho pel percentatge corresponent a la recaudació cedida a les Comunitats Autònomes. Recalcar que cada impost pot tenir un percentatge diferent, perquè no tots els impostos estan cedits en la mateixa proporció. Després amb el valor obtingut, valor definitiu de la recaudació líquida, es procedeix a fer la resta amb les entregues efectuades a compte per l'exercici 2022. Si el resultat és negatiu la Comunitat Autònoma ha de transferir a l'Estat, com en el cas de l'impost sobre l'electricitat i la cervesa. En canvi, quan és positiu és la comunitat la que rep, impost sobre l'alcohol i begudes derivades, impost sobre productes intermitjos, impost sobre el tabac i l'impost sobre hidrocarburs.

3.4. TRANSFERÈNCIA DEL FONS DE GARANTIA

1.9.4.- Cálculo de la liquidación de la Transferencia del Fondo de Garantía del año 2022

(Miles de euros)

Comunidad Autónoma	Peso relativo de la población ajustada (1)=(22) del Cuadro 1.9.1	Participación en el Fondo de Garantía 2022 (2)=(1)*(F) Cuadro 1.9.3.4	75% de los Recursos tributarios 2022 (3)=(3) Cuadro 1.9.3.4	Transferencia del Fondo de Garantía (4)=(2)-(3)	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (5)	Liquidación de la Transferencia del Fondo de Garantía 2022 (6)=(4)-(5)
Cataluña	17,17	19.536.192,57	20.838.052,04	-1.301.859,47	-1.402.766,09	100.906,62

*Liquidació transferència del fons de garantia any 2022 a Catalunya

Per poder determinar aquesta transferència es tenen en compte diferents factors, començant pel primer que és el pes relatiu de la població ajustada. Per obtenir aquest primer valor el que es fa és tenir en compte diferents grups socials (població protegida, major de 65 anys i població entre 0 i 16 anys). Després es calcula el pes relatiu de cada grup dintre de cada comunitat (dividint el total de la Comunitat Autònoma entre el total al país i per 100). Seguidament s'aplica el percentatge per ponderació corresponent i amb la suma de tot plegat s'obté el pes relatiu ponderat de la població ajustada. Per trobar la participació en el Fons de Garantia de l'any 2022, es multiplica el total del Fons de Garantia dels Serveis Públics Fonamentals (133.771.290,62 milers d'euros) pel pes relatiu de la població ajustada, i donarà 19.536.192,57 milers d'euros, això és el que correspon a Catalunya segons els criteris de repartiment d'aquest fons. Després, tenim el 75% dels recursos tributaris de l'any 2022 on aquí simplement és sumar els recursos tributaris no subjectes a liquidació amb termes normatius (ITP i AJD, ISD, Impost sobre el joc, taxes afectades a serveis transferits i Impost Especials sobre determinats vehicles) amb els que sí que estan subjectes a la liquidació en termes normatius (IRPF, IVA, II. EE.). És a dir, quant aporta cada comunitat al sistema, en l'any 2022 Catalunya va aportar 20.838.052,04 en milers d'euros. A continuació les transferències del Fons de Garantia la diferència entre el que li toca rebre segons aquest fons i el que ja aporta mitjançant impostos. Al tenir el resultat negatiu, vol dir que aporta més del que li correspondria rebre. Les entregues a compte, són pagaments provisionals que fa l'Estat en funció de les previsions d'ingressos. En l'any 2022 es van avançar -1.402.766,09 en milers d'euros. La liquidació definitiva és la diferència entre el que li correspon amb el que ja s'ha avançat, és a dir:

$-1.301.859,47 - (-1.402.766,09) = +100.906,62$ (totes les xifres en milers d'euros).

En aquest cas com Catalunya ha rebut menys del que li pertoca, ha de rebre diners procedents de l'Estat.

3.5.FONS DE SUFICIÈNCIA GLOBAL

1.10.2.- Cálculo de la liquidación del Fondo de Suficiencia Global del año 2022

(Miles de euros)

Comunidad Autónoma / Ciudad	Valor en el año base del Fondo de Suficiencia Global a 1 de enero de 2021 (1)	Revisión art. 21.1: Valoración en el año base 2007 de los traspasos previstos en art. 21.1 Ley 22/2009 (2)	Revisión art. 21.2: Revisión en el año base del FSG de 2022 por variación en los tipos impositivos (3)	Revisión en el año base del FSG de 2022 por financiación Policía Autonómica de Cataluña (4)	Valor en el año base del Fondo de Suficiencia Global a 1 de enero de 2022 (5)=(1)+(2)+(3)+(4)	Fondo de Suficiencia Global 2022 (6)=(5)*ITE 2007/2022	Entregas a cuenta efectuadas en 2022 (7)	Liquidación 2022 (8)=(6)-(7)
Cataluña	693.076,28	949,72	0,00	98.834,36	792.860,36	1.248.437,92	1.026.919,98	221.517,94

*Liquidació fons de suficiència global any 2022 a Catalunya

El Fons de Suficiència Global és un mecanisme de tancament i actualització del Sistema de Finançaent, regulat per la Llei 22/2009. El seu import anual s'obté actualitzant el valor base mitjançant la variació del PIB. Per a l'any 2022, la liquidació del fons inclou la integració del finançament revisat de la policia autonòmica de Catalunya, d'acord amb els acords de la Comissió Mixta i les lleis de Pressupostos Generals de 2021, 2022 i 2023. A més, el càlcul de la liquidació es realitza deduint el valor definitiu dels pagaments avançats rebuts, tenint en compte possibles revisions derivades del traspàs de nous serveis a les Comunitats Autònomes. En l'any 2022 Catalunya rep 221.517,94 en milers d'euros.

3.6.FONS COMPETITIVITAT

2.2.4.2.- Segundo reparto del Fondo de Competitividad 2022

(Miles de euros)

Comunidad Autónoma	Población ajustada de CCAA participes en reparto del remanente (1)	Reparto remanente según población ajustada para el cumplimiento del objetivo del Fondo de Competitividad (2)	Índice del art. 23.5 tras el segundo reparto del Fondo (3)	Participación en el Fondo de Competitividad (4)=(4) Cuadro 2.2.4.1+(2)
Cataluña			1,0588	1.603.750,66

*Liquidació fons de competitivitat any 2022 a Catalunya

Per poder determinar la participació de cada Comunitat, es calculen els recursos financers del sistema de finançament, descomptat les competències no homogènies (Confederacions Hidrogràfiques, Formació Professional Contínua, Hospitals provincials, Infraestructures del REF, Institucions Penitenciàries...), i la capacitat fiscal, basada en els ingressos tributaris reals o normatius. A partir d'això, es calcula el finançament homogènic i la capacitat fiscal per càpita ajustada. El fons es distribueix en dues fases: primer, en funció de la població ajustada de les comunitats que no han assolit l'objectiu i després, si alguna ja ho ha fet, es reparteix entre les restants fins a complir els límits establerts. En l'any 2022, Catalunya ha rebut 1.603.750,66 milers d'euros procedents d'aquest fons.

3.7.FONS COOPERACIÓ

2.1.3.3.- Distribución del Fondo de Cooperación

(Miles de euros)

Comunidad Autónoma/Ciudad	Reparto total del Primer Subfondo (1)=(8) Cuadro 2.1.3.1	Reparto total del Segundo Subfondo (2)=(7) Cuadro 2.1.3.2	Total Participaciones en el Fondo de Cooperación (3)=(1)+(2)
---------------------------	---	--	---

Cataluña

*Liquidació fons de cooperació any 2022 a Catalunya

Segons l'article 24.2, les Comunitats Autònomes poden rebre fons si compleixen algun d'aquests requisits: tenir un PIB per càpita inferior al 90% de la mitjana de les CCAA de règim comú; una densitat de població inferior al 50% de la mitjana de les CCAA de règim comú; o un creixement de població inferior al 90% de la mitjana i una densitat poblacional inferior a 1,25 vegades la densitat mitjana de les CCAA. Els quadres estadístics mostren les comunitats que compleixen aquests criteris basant-se en dades del PIB i població. El repartiment del fons es divideix en dos subfons: el primer (2/3 del total) es distribueix segons la població de cada comunitat beneficiària i la seva distància respecte a la mitjana del PIB per càpita, mentre que el segon (1/3 del total) es destina a les comunitats amb un creixement poblacional inferior al 50% de la mitjana, en funció de la seva població relativa. Cap comunitat pot rebre més del 40% del segon subfons. En aquest cap Catalunya no compleix ningun dels requisits anteriors i per això no rep cap ajuda procedent d'aquest fons.

3.8.RECAPTACIÓ IMPOSTOS ESTATALS A CATALUNYA

Recaptació de tributs estatals Catalunya, 2022			
	Catalunya	Espanya regionalitzada	% Cat./Esp. reg.
Total	49.434,95	248.266,85	19,9
IRPF	21.189,33	104.368,10	20,3
Societats	6.201,06	32.175,34	19,3
Impost sobre la renda de no residents	455,38	2.948,76	15,4
IVA	17.671,12	81.112,07	21,8
Especials	1.697,86	20.224,05	8,4
Alcohols	377,54	1.272,04	29,7
Hidrocarburs	1.209,65	11.984,12	10,1
Labors del tabac	0,32	6.681,79	0,0
Electricitat	104,12	227,74	45,7
Carbó	6,23	57,82	10,8
Altres	0,00	0,54	0,0
Impost sobre primes d'assegurances	502,29	2.249,29	22,3
Tràfic exterior	1.096,20	2.794,43	39,2
Impostos mediambientals	108,42	222,94	48,6
Impost sobre transaccions financeres	13,13	195,90	6,7
Impost sobre determinats serveis digitals	56,64	278,43	20,3
Altres ingressos impositius	183,04	422,50	43,3
Taxes i altres ingressos tributaris	260,51	1.275,03	20,4

*Quadre d'impostos estatals recaptats a Catalunya 2022

La recaptació de tributs estatals a Catalunya el 2022 va ascendir a 49.434,95 milions d'euros, representant el 19,9% del total d'Espanya regionalitzada. Els principals impostos recaptats van ser l'IRPF (21.189,33 M€, 20,3% del total estatal), l'IVA (17.671,12 M€, 21,8%) i l'Impost de Societats (6.201,06 M€, 19,3%). Els impostos especials (hidrocarburs, alcohol, electricitat, etc.) van sumar 1.697,86 M€, només el 8,4% del total espanyol. Altres impostos destacats inclouen el tràfic exterior (1.096,20 M€, 39,2%), els impostos mediambientals (108,42 M€, 48,6%) i les taxes i altres ingressos tributaris (260,51 M€, 20,4%). En general, Catalunya té un pes significatiu en la recaptació estatal, sobretot en IRPF i IVA, però menor en impostos especials.

3.9.RECAPTACIÓ IMPOSTOS AUTONÒMICS A CATALUNYA

Generalitat de Catalunya. Recaptació de tributs Catalunya		
	2023	2022
Impostos cedits	4.289,08	4.653,72
Directes	1.629,71	1.583,26
Successions i donacions	951,25	893,08
Patrimoni	678,46	690,18
Indirectes	2.454,92	2.870,55
Transmissions patrimonials i operacions societàries	1.847,89	2.110,12
Actes jurídics documentats	607,03	760,43
Taxes	204,46	199,91
Sobre el joc	204,46	199,91
Impostos propis	389,27	348,41
Grans establiments comercials	11,71	10,13
Impost sobre els habitatges buits	2,44	8,56
Impost sobre els dipòsits en les entitats de crèdit	0,00	0,00
Impost sobre actius no productius de les persones jurídiques	0,67	0,75
Impost estades en establiments turístics	89,79	75,16
Impost sobre provisió de continguts	0,00	0,00
Impost sobre begudes ensucrades envasades	29,92	31,24
Impost sobre producció d'energia elèctrica nuclear	0,00	0,00
Impost sobre risc mediambiental elements radiotòxics	0,00	0,00
Impost sobre l'emissió de gasos a l'atmosfera per la indústria	0,73	0,83
Impost sobre l'emissió d'òxids de nitrogen per l'aviació comercial	6,14	3,06
Impost sobre l'emissió d'òxids de carboni dels vehicles de tracció mecànica	42,91	41,96
Impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient	200,89	172,96
Gravamen protecció civil	4,08	3,78
Total	4.678,36	5.002,13

*Recaptació impostos autonòmics Catalunya 2022 i 2023

La taula mostra la recaptació de tributs de la Generalitat de Catalunya per als anys 2023 i 2022, dividits en impostos cedits i impostos propis. Els impostos cedits van sumar 4.289,08 M€ el 2023 i 4.653,72 M€ el 2022, incloent-hi impostos directes com Successions i Donacions (951,25 M€ el 2023) i Patrimoni (678,46 M€ el 2023), així com impostos indirectes com Transmissions Patrimonials i Operacions Societàries (1.847,89 M€ el 2023) i Actes Jurídics Documentats (607,03 M€ el 2023). També es recullen taxes i l'impost sobre el joc (204,46 M€ el 2023).

D'altra banda, els impostos propis van ser 389,27 M€ el 2023 i 348,41 M€ el 2022, destacant tributs ambientals com els que graven les emissions de gasos, els residus nuclears i l'impacte ambiental de determinades activitats, així com impostos sobre grans establiments comercials i habitatges buits. El total recaptat per la Generalitat va ser de 4.678,36 M€ el 2023 i 5.002,13 M€ el 2022, reflectint una lleugera disminució. Pel que fa a la diferència entre tributs autonòmics i estatals, els tributs estatals són aquells que recapta l'Estat i després redistribueix, amb l'IRPF, l'IVA i l'Impost de Societats com a principals fonts d'ingressos. En canvi, els tributs autonòmics es divideixen en cèdits (impostos estatals que la Generalitat recapta i gestiona, com Successions o Patrimoni) i propis (impostos creats per la Generalitat, com els mediambientals). En conjunt, mentre que els tributs estatals representen una part molt més gran de la recaptació total, els autonòmics permeten a la Generalitat obtenir recursos propis i adaptar la fiscalitat a les seves necessitats.

3.10. CONCLUSIÓ ACTUAL SISTEMA DE FINANÇAMENT A CATALUNYA

Les dades exposades reflecteixen el complex sistema de finançament autonòmic vigent a l'Estat espanyol, on la Generalitat de Catalunya rep una part significativa de recursos a través del model de règim comú, basat en avançaments i posteriors liquidacions de grans impostos estatals com l'IRPF, l'IVA i els impostos especials. L'any 2022, Catalunya rep 4.324.389,64 milions d'euros procedents de l'Estat, on cal destacar les aportacions de l'IRPF, l'IVA i altres fons com el de Suficiència Global o el de Competitivitat. Tot i tenir una gran capacitat fiscal, Catalunya sovint rep menys del que aporta al sistema. Això es reflecteix, per exemple, en el Fons de Garantia, on el saldo final indica que Catalunya contribueix més del que li tocava rebre per població ajustada. També cal destacar que no rep recursos del Fons de Cooperació, en no complir amb els criteris d'equitat establerts. A nivell tributari, Catalunya recapta gairebé un 20% dels impostos estatals i el marge de maniobra fiscal propi és molt més limitat. Per l'altra banda els impostos propis representen una petita proporció del total recaptat per la Generalitat, fet que evidència la dependència estructural del finançament estatal. En definitiva, aquest sistema genera tensions recurrents i ha estat objecte de debat polític i institucional, sobretot pel desequilibri entre el que Catalunya aporta i el que rep. La necessitat d'una reforma del model de finançament autonòmic és una qüestió recurrent, especialment en el cas català.

4.PROPOSTA DE FINANÇAMENT

Un cop vist i analitzat l'actual sistema de finançament català, podem afirmar la necessitat de millores o el canvi de model necessari per la viabilitat futura de la comunitat. Per això, es presenten les següents hipòtesis sobre una millora a la proposta de finançament a Catalunya per intentar evitar la infrafinanciació i el dèficit fiscal que provocat pel règim comú. En primer lloc s'avalua la viabilitat d'instaurar un concert econòmic i un cupó com hi ha al País Basc a Catalunya, o també s'estudia el fet de seguir en un sistema similar, però amb millores substancials, com podria ser el finançament singular. Paral·lelament s'estudiarà l'evolució de l'Estat si ha d'anar cap un camí més federal i la multitud de variables que aquest pot acabar adquirint si cap una federalització suïssa, on els cantons tenen plena llibertat i control sobre el seu finançament, o si és més cap una federalització germànica on hi ha més regulació per part del govern central. O per contra si cal una centralització d'aquest, com seria el model francès. Per acabar s'analitzarà la viabilitat d'una secessió tant política com econòmica, on Catalunya podrà gestionar lliure i plenament els seus recursos, sense haver de fer transferències de solidaritat ni pagaments a l'Estat pels seus serveis. Per fer front aquest anàlisi s'ha confeccionat una ronda d'entrevistes a l'alta esfera de la política catalana, per poder obtenir una perspectiva i un prisma completament diferent.

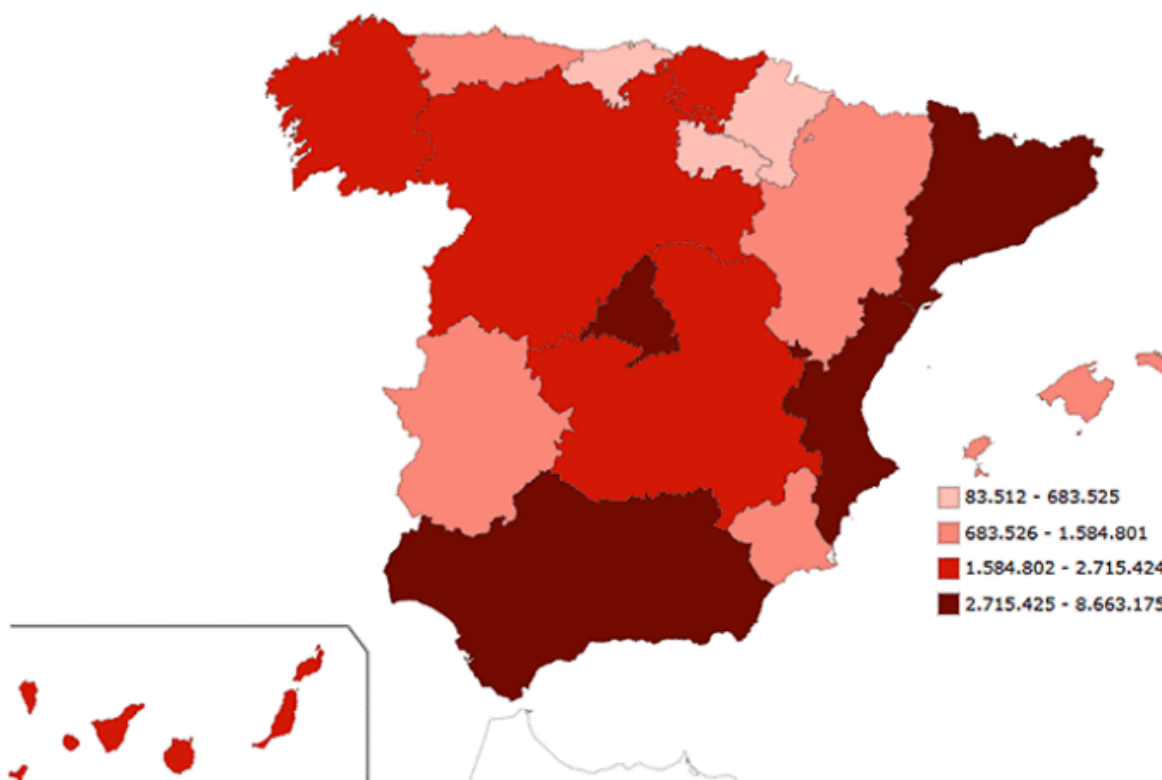

**President Aragonès presentant el model de finançament singular*

4.1.CONCERT ECONÒMIC I CUPÓ A L'ESTIL BASC

El model econòmic que hi ha tant al país Basc i Navarra és un règim foral, el qual els hi permet la gestió i la recaptació de gairebé tots els impostos estatals. A canvi, contribueixen a les despeses generals de l'Estat amb un pagament anomenat “cupó” o “aportació”, que es fixa cada cinc anys i s'actualitza anualment segons l'increment de la recaptació estatal.

El cupó basc es determina aplicant un índex d'imputació sobre el total de despeses de l'Estat corresponents a competències no assumides per la comunitat autònoma. Per calcular aquest import, es dedueixen del pressupost estatal les assignacions destinades a les competències ja transferides. Entre les despeses no assumides s'inclouen les aportacions als Fons de Compensació Interterritorial, les transferències i subvencions estatals a organismes per a serveis no assolits pel País Basc i el pagament d'interessos i amortització del deute públic amb l'Estat. La part corresponent a la Comunitat Autònoma es calcula aplicant l'índex d'imputació establert.

*Població de l'Estat espanyol, dividida en Comunitats Autònomes

En la ronda d'entrevistes feta, totes les personalitats polítiques coincideixen amb el mateix. El concert econòmic català, tal i com està al País Basc és insostenible, degut principalment a la grandària del territori català tant demogràfica com econòmicament, ja que Catalunya té uns vuit milions d'habitants i la zona del règim foral té uns dos milions i escaig d'habitants. Apart l'aportació a la recaptació estatal la comunitat catalana aporta a prop del 20%, cosa que eliminar aquest percentatge del règim comú suposaria la fallida d'aquest sistema. En canvi hi ha una alternativa que tant el president Mas, com el president Aragonès com l'actual consellera d'Economia i Empresa Alícia Romero, proposen l'intent d'aplicar un concert econòmic, sense cupó. Aquesta idea consisteix en aconseguir la recaptació total dels impostos tant estatals com autonòmics, i perquè sigui viable el sistema, la qüestió es pactar amb l'Estat una transferència pels serveis de l'Estat i una altra de solidaritat interterritorial, per poder pal·liar l'efecte que suposaria la marxa de Catalunya del règim comú. Amb això s'aconseguiria una plena gestió dels tributs i la recaptació seria immediata i no haurien de passar dos anys per poder obtenir aquests ingressos.

CCAA	Fecha	PIB anual	Var. PIB (%)
Andalucía [+]	2023	199.952 M€ 	2,4%
Aragón [+]	2023	46.674 M€ 	2,6%
Asturias [+]	2023	28.326 M€ 	2,8%
Cantabria [+]	2023	16.777 M€ 	2,6%
Ceuta [+]	2023	1.889 M€	1,7%
Castilla y León [+]	2023	70.876 M€ 	3,0%
Castilla-La Mancha [+]	2023	53.929 M€ 	3,3%
Canarias [+]	2023	54.194 M€ 	5,1%
Cataluña [+]	2023	281.845 M€ 	2,5%
Extremadura [+]	2023	24.870 M€ 	2,7%
Galicia [+]	2023	77.356 M€ 	2,3%
Islas Baleares [+]	2023	42.084 M€ 	5,7%
Región de Murcia [+]	2023	40.386 M€ 	2,0%
Comunidad de Madrid [+]	2023	293.069 M€ 	2,5%
Melilla [+]	2023	1.750 M€	1,8%
Navarra [+]	2023	25.041 M€ 	2,1%
País Vasco [+]	2023	87.857 M€ 	2,4%
La Rioja [+]	2023	10.618 M€ 	4,2%
Comunidad Valenciana [+]	2023	139.420 M€ 	2,3%

*Comparativa del PIB anual entre Comunitats Autònomes

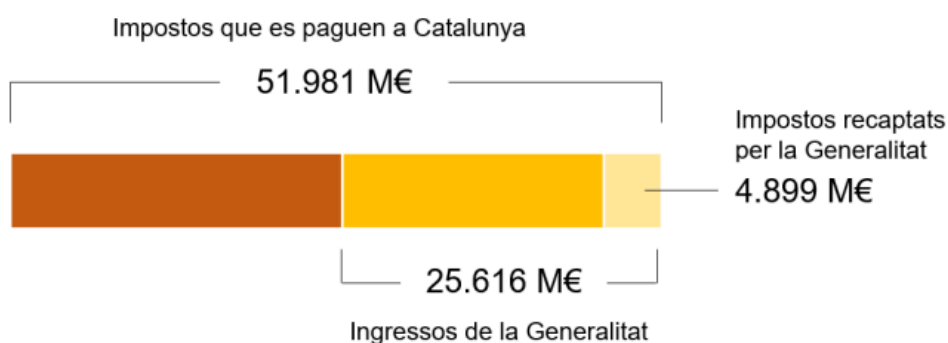
Veient la taula del PIB de cada Comunitat Autònoma, s'observa la diferència entre el PIB de Catalunya i el PIB del País Basc. On el català és el triple que el basc, aquesta és una de les raons de que s'implementa el concert i cupó econòmic basc a Catalunya, faria insostenible el sistema. Per tant, aquesta opció no seria viable, pensant en el conjunt de l'Estat, i perquè sigui viable caldria fer grans transferències de solidaritat per part de la comunitat catalana.

4.2.FINANÇAMENT SINGULAR

Aquest model va ser primerament presentat pel president Pere Aragonès i seguidament també l'està defensant el nou govern socialista. En primer lloc es basa en l'assumpció de tots els impostos generats a Catalunya, tant gestió com recaptació de tots els tributs, així com plena capacitat normativa sobre aquests. En segon lloc es parla sobre les aportacions i les negociacions bilaterals, desde la quantia que ha d'abonar la Generalitat a l'Estat pels serveis prestats, passant per la quota de solidaritat de Catalunya a la resta de comunitats i fins un mecanisme de revisió del sistema.

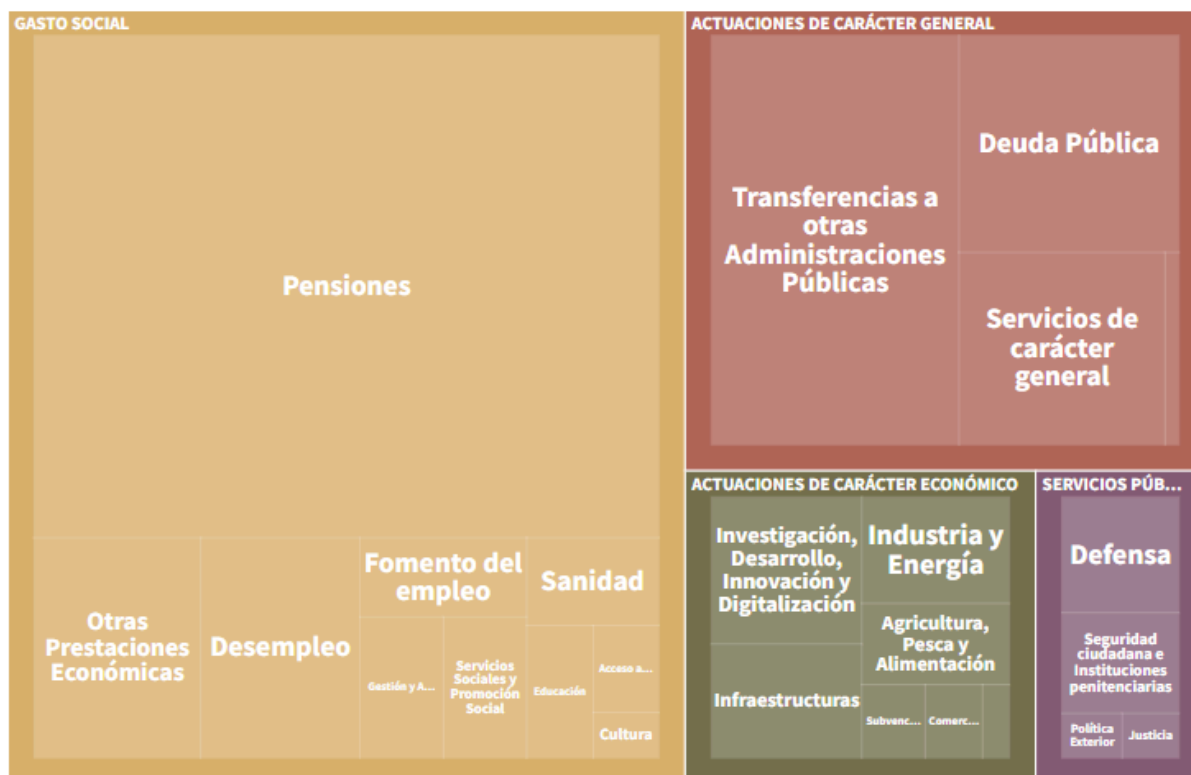
Els objectius marcats per aquest sistema és assolir una major sobirania tributaria, on la Generalitat pugui definir tots els elements dels tributs i tingui la capacitat d'adaptar el seu sistema fiscal a la realitat social i econòmica de Catalunya. Després, també s'hi cerca plena responsabilitat fiscal, la Generalitat seria responsable directe davant de la ciutadania dels seus ingressos i despeses, fent-se càrrec en tot moment del risc que pot derivar d'aquesta gestió. També es busca garantir la suficiència financera, mitjançant recursos on la Generalitat pugui finançar les seves competències. Finalment es vol transparència i rendiment de comptes, on amb un model simple i transparent la mateixa ciutadania podrà valorar la gestió i l'eficiència dels recursos de la Generalitat.

La Generalitat passaria de gestionar el 9% al 100% dels impostos generats a Catalunya, i això es traduiria en un ingrés potencial proper als 52.000* M€ anuals, el doble que amb el model de finançament actual.

**Dades corresponent a la recaptació de l'any 2021, les darreres liquidades*

Cal tenir present que aquest és un model que està treballant Catalunya, però alhora la intenció és que es pugui extrapolar a totes les comunitats autònomes que ho vulguin. Degut a què, es fonamenta tot en una base comuna per a tothom hi ha partir d'aquí cada territori pot anant afegint les seves singularitats.

*Distribució despesa pressupostos de l'Estat 2023

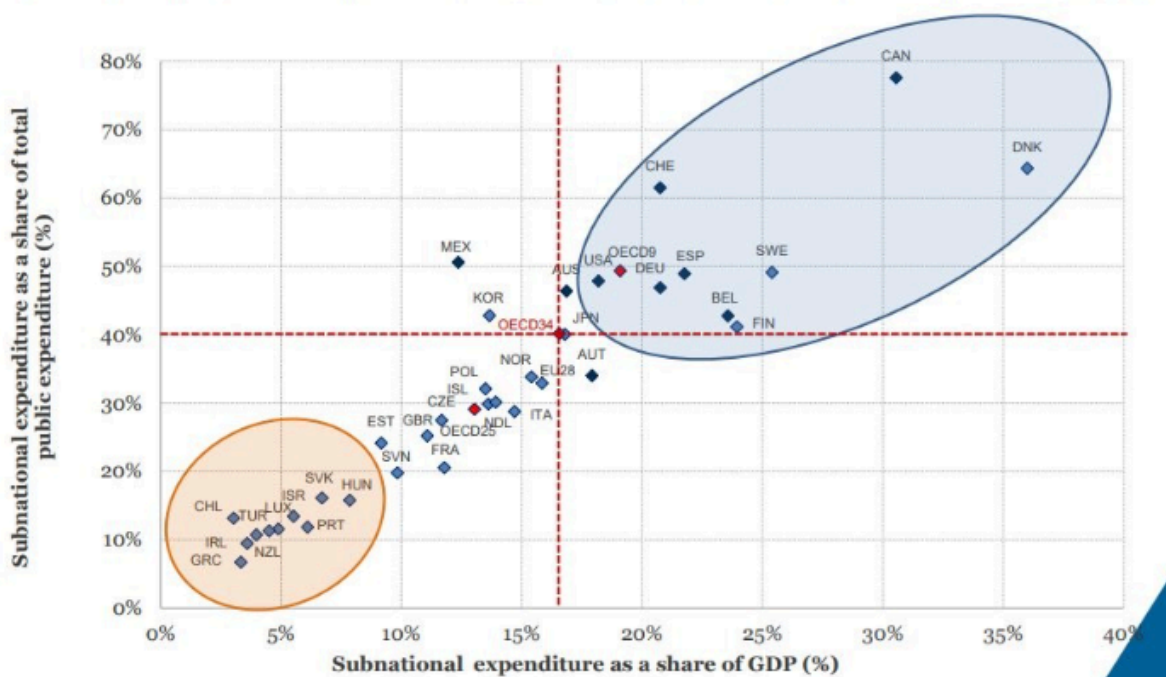
En aquesta imatge trobem un dels principals problemes de la reforma del sistema de finançament, per poder mantenir el la sostenibilitat de tots els territoris un dels requisits indispensables és l'augment de la despesa de l'Estat a les transferències a les administracions públiques, ja que no totes les comunitats tenen les mateixes capacitats ni singularitats. Per tant si aquesta reforma surt endavant s'haurà de retallar en altres partides per poder fer front aquest nou finançament, mentre alhora les pensions seguiran pujant i ocupant un lloc important en els pressupostos. Això vol dir que cada cop hi haurà menys marge per ajustar les transferències a fer. L'altra gran inconvenient és la situació política actual, ja que el govern central es sustenta per una diversitat política important i treure la majoria al congrés de diputats per poder-ho aprovar no serà fàcil ni de franc.

4.3.CENTRALITZAR EL SISTEMA

L'Estat s'encarrega de recaptar tots els impostos i després fa les transferències pertinents a les comunitats autònomes. El principal avantatge és una major eficiència administrativa, degut a que es redueixen estructures tributàries (agències autonòmiques), comporten un estalvi en costos i una simplificació dels processos. Després també s'obtidria una millor coordinació i homogeneïtat fiscal, perquè permet establir una política fiscal comuna, on s'evitarien diferències en tipus impositius i normatives entre comunitats. Seria més fàcil i accessible per al contribuent, degut a que al només haver-hi un únic interlocutor fiscal facilita el compliment tributari.

Centralitzar el sistema de finançament espanyol comporta diversos desavantatges importants. En primer lloc, implicaria una pèrdua significativa de l'autonomia financera de les comunitats autònomes, ja que aquestes deixaran de tenir la capacitat real de gestionar els seus propis ingressos, fet que limitaria el seu autogovern i la possibilitat d'adaptar-se a les necessitats específiques del seu territori. A més, aquesta centralització podria provocar una desconexió entre la despesa i la responsabilitat fiscal: si una comunitat només rep recursos però no participa en la recaptació, es podria desincentivar l'eficiència en la gestió i el control de la despesa pública. D'altra banda, un sistema únic i centralitzat tindria una menor capacitat d'adaptació a les diverses realitats territorials, ja que les necessitats socials, econòmiques i demogràfiques varien considerablement entre comunitats. Això podria resultar en una distribució de recursos que no respongui adequadament a les particularitats locals. A nivell polític, una centralització total del finançament podria ser percebuda com una regressió de l'autogovern.

Subnational government expenditure as a percentage of GDP and total public expenditure (2014)

*Despesa del govern autonòmic com ha % del PIB i de la despesa pública total del 2014

Aquesta imatge mostra el nivell de descentralització dels estats quan més a la dreta i amunt més descentralitzat i quan més a l'esquerra i avall més centralitzat. Per exemple el cas de Portugal un dels principals problemes d'aquest model econòmic són les desigualtats que pateixen les regions del nord i sud del país, degut sobretot a la falta d'inversió i serveis adequats. Les principals decisions es prenen a Lisboa, el que provoca una falta de conscienciació de la resta de necessitats que pot tenir el territori. En canvi Suïssa on els cantons tenen una àmplia autonomia, fins i tot fiscal, existeix una major equitat interregional. Un altre exemple destacat és el de Grècia, on les regions pràcticament no tenen autonomia, ni capacitat fiscal pròpia, durant la crisi del deute (2009-2015) aquestes regions van quedar paralitzades hi ha dependre totalment del govern central. Pel contrari al Canadà, les províncies gestionen més del 70% de la despesa pública total, cosa que els permet ajustar la seva política fiscal a la situació econòmica local, un fet impossible a Grècia sota el seu model centralitzat.

**Manifestants contra les retallades a Atenes es preparen per enfrontar-se amb la policia antidisturbis.*

La manca d'autonomia limita la capacitat d'adaptació a les necessitats locals i pot generar ineficiències, tensions territorials i desafecció política. En canvi, exemples com Suïssa o el Canadà demostren que la descentralització pot afavorir una millor gestió, equitat i innovació. Així doncs, cal apostar per un sistema de finançament més descentralitzat, que respecti les particularitats de cada territori, a més cap de les personalitats entrevistades aposta per un model així.

4.4. SECESSIÓ POLÍTICA I ECONÒMICA

La gran majoria de personalitats entrevistades creuen que el millor sistema de finançament per a Catalunya és la creació d'un nou estat amb plena sobirania per gestionar els seus recursos, institucions i política exterior. El principal avantatge econòmic d'una secessió seria el control total sobre els impostos recaptats al territori català. Això permet adaptar la política fiscal i pressupostària a les necessitats específiques de Catalunya, sense dependre de les transferències del govern central espanyol.

(milions d'euros)	2006	2007	2008	2009		
1. Ingressos addicionals	49.270	53.915	46.920	40.877		
2. Despeses addicionals	30.304	32.844	35.339	38.870		
3. Guany fiscal (1-2)	18.966	21.071	11.581	2.007		
4. Desaparició de la càrrega del dèficit del govern espanyol**	-4.486	-5.249	5.624	15.618		
Guany fiscal total (3+4)	14.480	15.822	17.205	17.625		
(milions d'euros constants)	2006	2007	2008	2009	Mitjana 2006-2009	% sobre el PIB
1. Ingressos addicionals	52.452	55.541	47.201	40.877	49.018	25,1
2. Despeses addicionals	32.261	33.835	35.551	38.870	35.129	18,0
3. Guany fiscal (1-2)	20.191	21.707	11.650	2.007	13.889	7,1
4. Desaparició de la càrrega del dèficit del govern espanyol**	-4.776	-5.407	5.658	15.618	2.773	1,4
Guany fiscal total (3+4)	15.415	16.299	17.308	17.625	16.662	8,5

*Estudi realitzat per la fundació irla sobre el guany fiscal que suposaria la independència.

Aquesta és una estimació on es veu i es demostra que, si Catalunya fos independent i gestionés íntegrament els seus recursos, podria obtenir un guany fiscal important. Això vol dir que, un cop assumides totes les despeses que ara cobreix l'Estat espanyol (com la defensa o la política exterior), encara queda un marge econòmic positiu considerable. A més, Catalunya també s'estalviaria la seva part proporcional del deute i del dèficit espanyol, fet que ampliaria encara més aquest benefici. En conjunt, els resultats apunten que el model actual, altament centralitzat, limita la capacitat del país per utilitzar els seus propis recursos i adaptar les polítiques a la realitat catalana. Amb una plena autonomia fiscal, Catalunya disposa de més eines per afrontar els seus reptes econòmics i socials.

Però durant la ronda d'entrevistes als polítics afins amb la sobirania de l'Estat català no ho veu viable a curt termini i algú a llarg té els seus dubtes. El principal problema com diu el president Torra *“No sé si deixem les bases perquè la propera generació pugui jugar la partida, perquè hem enviat un missatge terrible on ens hem rendit, cosa que no havíem fet fins ara els catalans.”* Després de la desfeta política del procés, el moviment independentista ha anat perdent pistonada amb el transcurs del temps fins a l'actualitat on ja no governen el territori, sinó que ho fan els socialistes.

5.CLAU CATALANA

Aprofitant l'expressió utilitzada pel president Mas “*volem tenir com es diu popularment la clau de la caixa.*” És la referència que hem fet servir pel nom de la proposta de millora de finançament de Catalunya dins de l'Estat espanyol. L'objectiu d'aquesta reforma del sistema es eliminar les “injustícies fiscals” i fer un sistema sense tanta complexitat com el que hi ha actualment. El primer pas és fer una recaptació progressiva de tots els tributs, fins arribar a recaptar i gestionar-ne la totalitat sencera. Mentre l'Estat habilitarà un fons de finançament autonòmic similar al FLA, perquè les comunitats que estan sobre finançades puguin seguir amb la seva activitat i alhora siguin conscient del que això suposa.

Comunidad Autónoma	Total recursos tributarios (8)= (3)+(7)	2022	Comunidad Autónoma	Total (13)= (8)+(11)+(12)
Cataluña	28.118.588,20	106%	Cataluña	29.668.917,31
Andalucía	19.341.509,30	138%	Andalucía	26.739.216,14
Comunidad de Madrid	26.682.805,45	78%	Comunidad de Madrid	20.936.548,03
Comunitat Valenciana	14.094.287,70	109%	Comunitat Valenciana	15.426.920,16
Galicia	6.695.121,45	150%	Galicia	10.040.989,83
Castilla y León	6.515.685,48	137%	Castilla y León	8.910.848,50
Canarias	2.394.630,26	290%	Canarias	6.955.241,50
Castilla-La Mancha	4.665.745,55	141%	Castilla-La Mancha	6.596.752,83
Aragón	4.001.960,39	125%	Aragón	5.003.519,10
Illes Balears	4.836.632,28	95%	Illes Balears	4.586.209,64
Región de Murcia	3.411.446,44	131%	Región de Murcia	4.452.770,58
Extremadura	2.193.761,29	189%	Extremadura	4.147.808,78
Principado de Asturias	2.809.151,04	134%	Principado de Asturias	3.776.060,44
Cantabria	1.691.953,04	148%	Cantabria	2.506.692,05
La Rioja	876.878,92	156%	La Rioja	1.366.227,17
TOTAL	128.330.156,78	118%	TOTAL	151.114.722,07

*Any 2022, Capacitat recaptadora CCAA i a la dreta el total de recursos a percebre segons la llei

Comunidad Autónoma	Total recursos tributarios (8)= (3)+(7)	2021	Comunidad Autónoma	Total (13)= (8)+(11)+(12)
Cataluña	25.124.723,86	102%	Cataluña	25.544.580,69
Andalucía	17.676.684,95	133%	Andalucía	23.574.956,65
Comunidad de Madrid	24.108.721,85	79%	Comunidad de Madrid	19.021.317,28
Comunitat Valenciana	12.610.917,99	108%	Comunitat Valenciana	13.648.139,19
Galicia	6.129.750,58	145%	Galicia	8.864.665,48
Castilla y León	6.014.616,17	132%	Castilla y León	7.919.468,44
Canarias	2.138.162,18	287%	Canarias	6.141.736,71
Castilla-La Mancha	4.329.854,92	135%	Castilla-La Mancha	5.855.120,10
Aragón	3.682.593,14	116%	Aragón	4.281.318,13
Illes Balears	4.242.367,48	94%	Illes Balears	3.979.006,16
Región de Murcia	3.116.133,44	126%	Región de Murcia	3.913.500,62
Extremadura	2.005.470,42	179%	Extremadura	3.593.803,57
Principado de Asturias	2.559.294,72	130%	Principado de Asturias	3.321.185,00
Cantabria	1.553.604,92	139%	Cantabria	2.164.629,58
La Rioja	795.224,13	142%	La Rioja	1.129.545,78
TOTAL	116.088.120,76	115%	TOTAL	132.952.973,40

*Any 2021, Capacitat recaptadora CCAA i a la dreta el total de recursos a percebre segons la llei

Comunidad Autónoma	Total recursos tributarios (8)= (3)+(7)	2020	Comunidad Autónoma	Total (13)= (8)+(11)+(12)
Cataluña	21.569.749,13	101%	Cataluña	21.728.354,64
Andalucía	15.260.690,25	133%	Andalucía	20.327.198,02
Comunidad de Madrid	21.064.020,15	77%	Comunidad de Madrid	16.289.226,87
Comunitat Valenciana	10.866.869,37	108%	Comunitat Valenciana	11.781.168,18
Galicia	5.575.749,47	138%	Galicia	7.691.050,98
Castilla y León	5.309.072,87	128%	Castilla y León	6.819.099,74
Canarias	1.841.030,95	291%	Canarias	5.357.397,45
Castilla-La Mancha	3.856.068,15	133%	Castilla-La Mancha	5.125.299,85
Aragón	3.268.971,42	113%	Aragón	3.699.795,22
Región de Murcia	2.809.658,29	122%	Región de Murcia	3.431.037,46
Illes Balears	3.370.209,64	96%	Illes Balears	3.229.222,16
Extremadura	1.775.808,70	173%	Extremadura	3.080.416,82
Principado de Asturias	2.302.424,30	126%	Principado de Asturias	2.895.359,26
Cantabria	1.358.717,36	137%	Cantabria	1.866.003,86
La Rioja	700.250,48	138%	La Rioja	965.505,68
TOTAL	100.929.290,53	113%	TOTAL	114.286.136,19

*Any 2020, Capacitat recaptadora CCAA i a la dreta el total de recursos a percebre segons la llei

Comunidad Autónoma	Total recursos tributarios (8)= (3)+(7)	2019	Comunidad Autónoma	Total (13)= (8)+(11)+(12)
CATALUÑA	23.515.654,25	102%	CATALUÑA	23.940.591,28
ANDALUCÍA	16.644.112,89	137%	ANDALUCÍA	22.820.329,99
MADRID	22.812.764,08	79%	MADRID	17.994.293,90
COMUNITAT VA	11.804.833,89	109%	COMUNITAT VA	12.828.229,22
GALICIA	5.982.687,11	140%	GALICIA	8.376.590,25
CASTILLA Y LE	5.782.636,49	129%	CASTILLA Y LE	7.456.217,27
CANARIAS	2.024.220,49	289%	CANARIAS	5.848.176,78
CASTILLA-LA M	4.149.135,95	138%	CASTILLA-LA M	5.724.008,12
ARAGÓN	3.512.934,31	116%	ARAGÓN	4.062.397,15
REGIÓN DE MUR	3.001.758,43	126%	REGIÓN DE MUR	3.772.188,09
ILLES BALEARS	3.935.748,01	90%	ILLES BALEARS	3.541.561,75
EXTREMADURA	1.916.482,03	177%	EXTREMADURA	3.392.470,25
PRINCIPADO DE	2.464.187,50	127%	PRINCIPADO DE	3.120.559,53
CANTABRIA	1.459.151,63	142%	CANTABRIA	2.069.035,21
LA RIOJA	752.739,16	144%	LA RIOJA	1.081.456,57
TOTAL	109.759.046,23	115%	TOTAL	126.028.105,35

*Any 2019, Capacitat recaptadora CCAA i a la dreta el total de recursos a percebre segons la llei

Comunidad Autónoma	Total recursos tributarios (8)= (3)+(7)	2018	Comunidad Autónoma	Total (13)= (8)+(11)+(12)
CATALUÑA	22.486.496,37	101%	CATALUÑA	22.781.686,72
ANDALUCÍA	15.988.781,35	138%	ANDALUCÍA	21.993.909,73
MADRID	21.453.048,15	79%	MADRID	16.996.314,67
COMUNITAT VA	11.297.328,88	109%	COMUNITAT VA	12.267.776,27
GALICIA	5.770.383,03	140%	GALICIA	8.068.311,90
CASTILLA Y LE	5.559.442,45	128%	CASTILLA Y LE	7.143.375,34
CANARIAS	1.953.241,91	288%	CANARIAS	5.625.840,52
CASTILLA-LA M	3.959.123,14	138%	CASTILLA-LA M	5.458.428,25
ARAGÓN	3.438.204,00	116%	ARAGÓN	3.978.749,11
REGIÓN DE MUR	2.873.075,43	126%	REGIÓN DE MUR	3.606.241,17
ILLES BALEARS	3.844.637,75	89%	ILLES BALEARS	3.410.974,36
EXTREMADURA	1.848.180,55	177%	EXTREMADURA	3.272.076,93
PRINCIPADO DE	2.422.296,37	125%	PRINCIPADO DE	3.022.390,70
CANTABRIA	1.414.445,30	140%	CANTABRIA	1.984.718,95
LA RIOJA	743.055,70	140%	LA RIOJA	1.040.967,83
TOTAL	105.051.740,40	115%	TOTAL	120.651.762,45

*Any 2018, Capacitat recaptadora CCAA i a la dreta el total de recursos a percebre segons la llei

En aquestes taules tenim a l'esquerra la capacitat recaptadora que espera tenir cada Comunitat Autònoma a l'any corresponent i la part dreta és el que espera obtenir de la repartició interterritorial dels recursos. Observant podem afirmar que hi ha un cal sobre finançament, i en alguns casos infra finançament per això cal un canvi per convertir el model en un sostenible.

Comunidad Autónoma	Mitjana Variació
Cataluña	102%
Andalucía	136%
Comunidad de Madrid	79%
Comunitat Valenciana	109%
Galícia	142%
Castilla y León	131%
Canarias	289%
Castilla-La Mancha	137%
Aragón	117%
Illes Balears	93%
Región de Murcia	126%
Extremadura	179%
Principado de Asturias	128%
Cantabria	141%
La Rioja	144%
TOTAL	137%

Aquí s'observa la mitjana en aquests cinc anys quina ha sigut la variació entre el que es recapta i el que s'espera rebre. Cal destacar que la mitjana entre totes les comunitats és de 137%. Això ens diu que de mitja cada comunitat esta sobrefinanciada un 37%, però cal destacar el gran sobre finançament de les Canàries 289% i per contra Madrid i Balears pateixen un clar infrafinançament.

**Mitjana de variació entre el que es recapta i s'espera obtenir*

MITJ. TOTAL	115%
-------------	------

**Mitjana total entre el total de recaptació de les comunitats i el que esperen rebre*

En els anys d'estudi del 2018 fins al 2022, s'espera rebre de mitja un 15% més del total dels recursos que recapten totes les comunitats autònomes. Un altre sintoma del sobre finançament que pateix el sistema i de la insostenibilitat a llarg termini.

Llavors el gran canvi respecte l'actualitat, és que cada comunitat tingui plena capacitat tributaria, si vol sinó ho pot seguir fent l'Estat i ja farà les transferències que pertoquin. Per les comunitats amb sobre finançament s'habilitarà un fons, el FAF (Fons Autonòmic de Finançament). Aquest fons estarà constituït per la mitjana de sobre finançament del total dels recursos disponibles en tot l'Estat, o sigui d'un 15%, i cada comunitat podria demanar per així poder paliar de mica en mica l'efecte d'intentar acabar amb el sobre finançament. Degut a que, els recursos que no siguin per finançar els serveis mínims que ha de tenir una Comunitat Autònoma s'hauran de retornar. Llavors per tenir actualitzat aquest model amb el pas del temps s'actualitzarà el % del fons cada cinc anys, per així mantenir el model al dia i intentar evitar que quedi obsolet. Pel càlcul de l'actualització es segueixen utilitzant els càlculs del règim comú, el del Fons de Garantia, Suficiència i el de Convergència, ja que tenen en compte moltes variables i singularitats de cada comunitat, i al ser un sistema que a dia d'avui ja es fa servir l'aplicació no seria un problema.

6.CATALUNYA COM UN ESTAT INDEPENDENT

Encara que a dia d'avui el moviment independentista no passa pel seu millor moment, la creació d'un estat català és o ha sigut el somni per molts catalans. El president Puigdemont ja ho defensa *“El finançament més just per a Catalunya només s'obtindrà amb la independència plena.”*

Unión Europea							
Países ▲	Población	PIB anual	PIB Per Capita	IDH	Deuda total (M.€)	Deuda (%PIB)	Déficit (%PIB)
 Alemania [+]	83.456.045	4.305.260 M€	50.830 €	0,950	2.688.879	62,50%	-2,80%
 Austria [+]	9.158.750	481.940 M€	52.490 €	0,926	394.131	81,80%	-4,70%
 Bélgica [+]	11.817.096	613.984 M€	51.810 €	0,942	642.875	104,70%	-4,50%
 Bulgaria [+]	6.445.481	103.723 M€	16.110 €	0,799	24.975	24,10%	-3,00%
 Chequia [+]	10.900.555	318.896 M€	29.280 €	0,895	138.650	43,60%	-2,20%
 Chipre [+]	966.365	33.568 M€	34.490 €	0,907	21.828	65,00%	4,30%
 Croacia [+]	3.861.967	85.610 M€	21.740 €	0,878	49.283	57,60%	-2,40%
 Dinamarca [+]	5.961.249	396.960 M€	66.420 €	0,952	123.439	31,10%	4,50%
 Eslovaquia [+]	5.424.687	130.985 M€	24.000 €	0,855	77.648	59,30%	-5,30%
 Eslovenia [+]	2.123.949	66.968 M€	31.490 €	0,926	44.895	67,00%	-0,90%
 España [+]	49.077.984	1.591.627 M€	32.590 €	0,911	1.620.602	101,80%	-3,15%
 Estonia [+]	1.374.687	39.510 M€	28.740 €	0,899	9.327	23,60%	-1,50%
 Finlandia [+]	5.603.851	276.172 M€	49.170 €	0,942	226.701	82,10%	-4,40%
 Francia [+]	68.467.362	2.921.412 M€	42.630 €	0,910	3.305.287	113,00%	-5,80%
 Grecia [+]	10.400.720	237.573 M€	22.560 €	0,893	364.885	153,60%	1,30%

	Hungria [+]	9.584.627	206.209 M€	21.560 €	0,851	145.558	73,50%	-4,90%
	Irlanda [+]	5.351.681	533.444 M€	99.060 €	0,950	218.178	40,90%	4,30%
	Itàlia [+]	58.971.230	2.192.182 M€	37.180 €	0,906	2.966.597	135,30%	-3,40%
	Letònia [+]	1.871.882	40.208 M€	21.610 €	0,879	18.800	46,80%	-1,80%
	Lituània [+]	2.885.891	78.410 M€	27.150 €	0,879	29.972	38,20%	-1,30%
	Luxemburg [+]	672.050	86.104 M€	126.910 €	0,927	22.654	26,30%	1,00%
	Malta [+]	563.443	22.471 M€	39.350 €	0,915	10.648	47,40%	-3,70%
	Països Bajos [+]	17.942.942	1.134.115 M€	63.030 €	0,946	491.585	43,30%	-0,90%
	Polònia [+]	36.620.970	845.652 M€	22.560 €	0,881	470.606	55,30%	-6,60%
	Portugal [+]	10.639.726	285.189 M€	26.700 €	0,874	270.723	94,90%	0,70%
	Romània [+]	19.067.576	353.821 M€	18.560 €	0,827	193.784	54,80%	-9,30%
	Suecia [+]	10.551.707	563.963 M€	53.020 €	0,952	188.410	33,50%	-1,50%
~	TOTAL: UE	449.764.473	17.945.955 M€	39.901 €		14.760.919	82,25%	

*Dades macroeconòmiques de la UE

Economia de Catalunya		
Cuentas Nacionales - Gobierno		
PIB anual [+]	2023	281.845 M€
PIB Per Capita [+]	2023	35.325 €

*PIB anual Catalunya

Comparant les dades del PIB de països de l'Unió Europea amb les de Catalunya, hi ha catorze estats que estan per sota de la comunitat catalana, com per exemple Finlàndia, Croàcia... Això reflecteix la suficiència i la solvència econòmica catalana i la possibilitat real d'actuar i constituir un nou estat. També si tenim en compte la població, l'estat català a dia d'avui té uns vuit milions d'habitants on estaria per sobre de tretze països com per exemple Dinamarca, Irlanda...

Generalitat de Catalunya. Recaptació de tributs (milions €). Impostos cedits i propis. Catalunya 2002-2023

*Diferència entre la recaptació d'impostos cedits i propis

En aquesta imatge podem veure la gran diferència entre la recaptació de tributs cedits de l'Estat i els propis. Per això, el fet de ser un nou estat independent suposaria poder recaptar i gestionar la totalitat dels tributs de la Generalitat. Fet que donaria molta més llibertat, ja que tot el recaptat es queda dintre del territori català, i per exemple, es podria establir un sistema tributari més eficient, adaptat al teixit empresarial del país, a la seva estructura productiva i prioritats socials.

*Repartició del territori català en vegueries

El sistema de finançament per l'estat català es divideix entre els ens locals, les vegueries i la Generalitat. En la ronda d'entrevistes la meitat dels líders independentistes (el president Puigdemont i el president Torra) aposten per un model molt més federal, en canvi el president Mas i el president Aragonès per un model més centralitzat en la Generalitat i els ens locals. Sincerament desde un punt de vista econòmic i tenint en compte la població del país, el millor seria un model de transferències pel qual una entitat superior, la Generalitat, recull la major part dels ingressos fiscals i després transfereix recursos a nivells inferiors de govern mitjançant transferències. Aquest sistema es basa en què l'Estat central és qui recapta la major part dels impostos, com l'IVA, l'IRPF o els impostos especials, i posteriorment redistribueix aquests ingressos als diferents nivells de govern, com les comunitats autònomes i els ajuntaments. Aquesta redistribució es fa a través de transferències que poden ser incondicionades, com les derivades del model de finançament autonòmic, o finalistes, amb una destinació concreta com l'educació o la sanitat. Els avantatges des del punt de vista d'un Estat unitari. En primer lloc, afavoreix la redistribució de la riquesa, ja que permet garantir un nivell mínim de serveis públics a tot el territori, incloses les regions amb menys capacitat fiscal. En segon lloc, facilita la coordinació entre territoris, evitant una competència fiscal descontrolada que podria perjudicar l'equitat i l'eficiència del sistema. Finalment, ofereix una eficiència recaptadora superior, ja que l'Estat central pot gestionar els tributs de manera més unificada i amb economies d'escala. Per la dimensió del territori i al nivell de població que hi ha a cada vegueria aquest és el model idoni, degut a que un model més descentralitzat o més federal no tindria sentit aplicar-se en un territori tan "petit", comparat amb Alemanya i Suïssa (màxims exponents del federalisme) l'estat català és molt més petit i no tindria sentit anar fent fraccions del territori si desde la Generalitat es gestiona sense cap inconvenient. Un altra aspecte clau és la Unió Europea i tots els entrevistats coincideixen en el mateix, s'hi a d'estar. Com diu el president Aragonès *"Per això crec que és molt important que des d'una posició independentista es participi molt intensament en el projecte europeu, perquè és el marc polític i econòmic on es decidirà el nostre futur."* El president Mas va més enllà i creu que Europa hauria de tenir més poders i això faria més forta la confederació europea, així ho diu ell *"No tinc cap dubte, completament dintre. A més a més amb una voluntat de secessió de sobirania per així tenir una Europa molt més unida i més forta. Jo crec que els estats europeus han de perdre poders en benefici a la federació europea."*

7. CONCLUSIÓ

L'estudi dut a terme posa de manifest les limitacions i desequilibris del model de finançament autonòmic actual, especialment en el cas de Catalunya, que sovint es troba en una situació de dèficit fiscal estructural malgrat la seva elevada capacitat tributària. Aquest context reforça la necessitat d'una reforma profunda que permeti una major sobirania fiscal, una gestió eficient dels recursos propis i un sistema de transferències basat en criteris clars, objectius i revisables. Amb la proposta *Clau Catalana*, es planteja un model més racional i adaptat a la realitat catalana, que combina responsabilitat fiscal i autonomia amb solidaritat negociada i transparència. El seu objectiu és avançar cap a un sistema més sostenible i just, no només per a Catalunya, sinó també per a l'equilibri global del conjunt de l'Estat. Una part especialment significativa d'aquest treball ha estat la possibilitat de dur a terme entrevistes amb destacades figures polítiques com diversos expresidents de la Generalitat i l'actual consellera d'Economia i Hisenda. Poder conversar amb ells, recollir les seves reflexions i contrastar-les amb l'anàlisi tècnica ha estat un motiu d'orgull personal i una experiència molt enriquidora. Gràcies a aquestes converses, el treball no només guanya en contingut, sinó que també es torna més proper i real, i m'ha ajudat a entendre millor la complexitat del tema i la importància que té per al futur del país.

8.BIBLIOGRAFIA

Montilla, J. (2010). *Catalanisme: Converses amb Anna Cabré, Carles Casajuana, Iñaki Gabilondo, Pedro Nuevo i Ramon Folch*. Columna Edicions.

Aragonès, P., & Mas, A. (2013). *Les coses del BOE i el filòsof de butxaca. La mà foradada*. Nautilus Comunicació i Cultura.

Torra, Q. (2016). *Els últims 100 metres: El full de ruta per guanyar la República catalana*. Editorial Saldonar.

Mas, A. (2020). *Cap fred, cor calent*. Columna Edicions.

Münchau, W. (2025). *Kaput. El fin del milagro alemán*. Plataforma Editorial.

9.WEBGRAFIA

Congrés dels Diputats. (1931). *Constitució de la República Espanyola de 1931*.
https://www.congreso.es/constitucion/ficheros/historicas/cons_1931.pdf

Ministeri d'Hisenda. (1978). *Article 156 de la Constitució Espanyola: Autonomia financera de les Comunitats Autònomes* [PDF].
<https://www.hacienda.gob.es/SGT/NormativaDoctrina/FinanciacionTerritorial/Financiacion%20Autonomica/ART156%20CE.pdf>

Ministeri d'Hisenda. (1978). *Article 157 de la Constitució Espanyola: Recursos de les Comunitats Autònomes* [PDF].
<https://www.hacienda.gob.es/SGT/NormativaDoctrina/FinanciacionTerritorial/Financiacion%20Autonomica/ART157%20CE.pdf>

Ministeri d'Hisenda. (1978). *Article 158 de la Constitució Espanyola: Assignació i fons de compensació per a les Comunitats Autònomes* [PDF].
<https://www.hacienda.gob.es/SGT/NormativaDoctrina/FinanciacionTerritorial/Financiacion%20Autonomica/ART158%20CE.pdf>

Congrés dels Diputats. (1979). *Llei orgànica 4/1979, de 18 de desembre, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya* [No vigent]. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 38, 31 desembre 1979.
[LLEI ORGÀNICA 4/1979, de 18 de desembre, d'Estatut d'Autonomia de Catalunya](#).

Jefatura del Estado. (1980). *Llei Orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de Finançaament de les Comunitats Autònomes (LOFCA)*. Boletín Oficial del Estado, núm. 236, 1 d'octubre de 1980, pp. 22773-22778.
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1980-21166>

Aznar, J. M. (1996). *El Pacte del Majestic* [PDF].
<https://www.jmaznar.es/wp-content/uploads/2023/10/PACTO-MAJESTIC.pdf>

Jefatura del Estado. (2001). *Llei Orgànica 7/2001, de 27 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 8/1980, de 22 de setembre, de Finançaament de les Comunitats Autònomes (LOFCA)*. Boletín Oficial del Estado, núm. 312, 29 de desembre de 2001, pp. 49454-49462.
<https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2001-24961>

Consell de Política Fiscal i Financera. (2009). *Acord 6/2009, de 15 de juliol, per a la reforma del sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia* [PDF].

https://www.hacienda.gob.es/SGFAL/FinanciacionTerritorial/autonomica/acuerdos/consejo/acuerdo%206_2009%20reforma%20sistema%20financiacion%20C3%B3n.pdf

Ministeri d'Hisenda. (2009). *Llei 22/2009, de 18 de desembre, per la qual es regula el sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i es modifiquen determinades normes tributàries* [Pàgina web].

<https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Financiacion%20Autonomica/Paginas/Regimen%20comun.aspx>

Ministeri d'Hisenda. (s.f.). *Finançament autonòmic*.

<https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Financiacion%20Autonomica/Paginas/Financiacion%20Autonomica.aspx>

Ministeri d'Hisenda. (s.f.). *Impostos i cotitzacions socials de les Administracions Públiques* [Visualització de dades].

<https://buscadorcdi.gob.es/Cifra/es/visualizaciones/ImpuestosyCotizacionesSocialesAAPP>

Ministeri d'Hisenda. (2023). *Cuadros liquidació 2022: Liquidació dels recursos del sistema de finançament de les comunitats autònomes* [PDF].

<https://www.hacienda.gob.es/CDI/Sist%20Financiacion%20y%20Deuda/Informacion%20C3%B3nCCAA/Cuadros-Liquidacion-2022.pdf>

Ministeri d'Hisenda. (2024). *Liquidació dels recursos del sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia i de les participacions en els fons de convergència autonòmica, regulats en la Llei 22/2009, de 18 de desembre, de l'exercici 2022*

<https://www.hacienda.gob.es/CDI/Sist%20Financiacion%20y%20Deuda/Informacion%20C3%B3nCCAA/Liquidacion-de-los-recursos-SFA-2022.pdf>

Comissió d'Experts per a la Revisió del Model de Finançament Autonòmic. (2017). *Informe final de la Comissió d'Experts per a la Revisió del Model de Finançament Autonòmic* [PDF].

https://www.hacienda.gob.es/CDI/Sist%20Financiacion%20y%20Deuda/Informacion%20C3%B3nCCAA/Informe_final_Comisi%C3%B3n_Reforma_SFA.pdf

Ministeri d'Hisenda. (s.f.). *Règim foral de finançament autonòmic*.

<https://www.hacienda.gob.es/es-ES/Areas%20Tematicas/Financiacion%20Autonomica/Paginas/Regimen%20foral1.aspx>

Jefatura del Estado. (2023). *Llei 10/2023, de 3 d'abril, per la qual s'aprova la metodologia de senyalament del cupo del País Basc per al quinquenni 2022-2026* [PDF]. *Boletín Oficial del Estado*, núm. 80, 4 d'abril de 2023, pàg. 49380-49386.
<https://boe.es/boe/dias/2023/04/04/pdfs/BOE-A-2023-8456.pdf>

Asociación para la Promoción y Difusión del Concierto Económico Vasco. (s.f.). *El cupo de l'any base (Metodologia 2022-2026)*. Recuperat el 24 de maig de 2025, de
<https://conciertoeconomico.org/profesionales-y-estudiantes/estudio-del-concierto/relaciones-financieras/metodologia-2022-2026/el-cupo-del-ano-base/>

Generalitat de Catalunya, Departament d'Economia i Hisenda. (2024). *Proposta de finançament singular per a Catalunya* [PDF].
<https://govern.cat/govern/docs/2024/04/17/09/29/c9142c73-44d0-43b1-90ff-01544e09e20f.pdf>

El Blog Salmón. (2018, 17 de desembre). *A major descentralització, major prosperitat per al país?* Recuperat el 24 de maig de 2025, de
<https://www.elblogsalmon.com/economia/a-mayor-descentralizacion-mayor-prosperidad-para-pais>

Bosch, N. (2013). *Anàlisi econòmica del procés d'independència de Catalunya* [PDF]. Fundació Josep Irla.
https://irla.cat/wp-content/uploads/2015/11/analisi_economica.pdf

Estat.cat. (2025). *La Catalunya que seríem ara*.
<https://www.estat.cat/la-catalunya-que-seriem-ara/>

Ministeri d'Hisenda. (2024). *Hisendes de les comunitats autònomes i ciutats amb estatut d'autonomia 2005* [Informe].
<https://www.hacienda.gob.es/es-ES/CDI/Paginas/SistemasFinanciacionDeuda/InformacionCCAAs/haciendas%202005.aspx>

ANNEXES

Hble. Sra. ALÍCIA ROMERO, CONSELLERA D'ECONOMIA I HISENDA**1. Quins és el seu punt de vista sobre el sistema de finançament català?**

Actualment, tenim un model de finançament caducat desde fa més 10 anys, ja que no es va actualitzar quan s'havia d'actualitzar. És un model complexa, farcit de fons de compensació diferents, que donen un resultat absolutament desequilibrat. No només ho dic per Catalunya, que som la tercera en aportar i la desena en rebre, sino que hi ha una desigualtat entre comunitats molt gran. No és un model equilibrat, ja que hi ha comunitats que estan sobrefinançades i altres que estan infrafinançades. Per tant, nosaltres el que portem molts anys demanant és que s'actualitzi el model o que es faci un de nou. Ara mateix estem treballant amb el nou model "finançament singular", on volem que sigui més fàcil veure que reps i que dones.

2. Creu que un concert econòmic i un cupó com el que hi ha al País Basc a Catalunya seria viable, o per contra s'haurien de buscar alternatives que no comprometin la viabilitat d'altres comunitats autònomes?

No, això és molt difícil per no dir impossible. El cupó està reconegut a la Constitució, per tant hauries de canviar la Constitució i no crec que hi hagi majories per poder-ho fer. El que sí que nosaltres volem amb el finançament singular, és que tu tinguis un règim comú on serveixi de base per a tothom. A partir d'aquí puguis anant incorporant elements singulars de cada comunitat autònoma. En aquests moments el model ja es asimètric, perquè cada comunitat autònoma és molt diferent. Per tant hauriem d'anar a un model on la base fos molt prima i aquí s'anesin incorporant les singularitats de cadascú. Ara el sistema cupó es inviable, nosaltres no el defensem i amb l'acord fet amb Esquerra no es contempla. Tenir en compte de que Catalunya és el 20% del PIB, i treure'l del règim comú seria carregar-te el model.

- 3. El model de finançament per l'any 2026, es basa en que Catalunya comenci a recaptar impostos començant per l'IRPF. Com es notarà aquest canvi financerament parlant? Catalunya enviarà o transferirà un percentatge menor? I com no pot afectar aquest moviment a la resta de comunitats autònomes?**

El que estableix l'acord és que nosaltres a 30 de juny hem de tancar un esquema del model de finançament. Catalunya recapta tots els impostos paga pels serveis a l'estat i després paga per la quota de solidaritat. Per tant, el que estem treballant és amb això, valorant quina seria la recaptació total de Catalunya i quin és l'import dels serveis de l'Estat a Catalunya. Paral·lelament estem treballant en veure quines lleis hem de modificar perquè això sigui viable, cal modificar la LOFCA, s'ha de modificar la Llei de Secessió de Tributs, possiblement algunes lleis pròpies de cada un dels tributs i ara estem treballant també, per veure quines lleis s'haurien de modificar. Però el primer pas és tancar l'esquema del model pel 30 de juny. Objectiu anar augmentant la recaptació de cada impost progressivament, alhora com adaptem l'agència catalana tributaria perquè pugui recaptar els impostos. Tres passos confeccionar el model, fer les modificacions legislatives per tinentes i paral·lelament el tema tributari que és molt i molt complex.

-No creus que això pot provocar un efecte dominó? En el sentit de que si Catalunya millora el seu finançament i per contra redueix el seu dèficit fiscal. No afectarà també a la resta de comunitats autònomes?

A veure, la nostre proposta de model s'ha de poder estendre a totes les comunitats autònomes. És a dir, nosaltres no fem un model només per Catalunya, sino que la seva base tothom s'hi podrà acollir. Això sempre ha passat, quan es presenta un nou model cada comunitat escolleix si el vol o no. Després hi ha un altra cosa, l'Estat és conscient de que haurà d'augmentar el pastís, però això ho sap de sempre, sempre que hi hagut un model ha incorporat recursos. Sino s'incorporen recursos en el sistema és molt difícil.

- 4. Quins sistema de finançament seria el teu idíllic per Catalunya i Espanya? I com ho implementaries?**

Més federal segur, el model del finançament singular ja és això. Que tu tens una base comuna i vas incorporant les singularitats de cada indret. Es que en aquests moments ja tenim un model desigual, asimètric, perquè no totes tenim les mateixes competències ni aspirem a tenir-les. Per tant ja hi ha una asimetria, per tant anem a un model molt més federal. On costarà molt federalitzar això és amb la gestió tributària, perquè la AEAT està molt centralitzada.

5. Excepte el president Montilla, la resta ha afirmat que la millor forma d'obtenir una independència financera plena, s'ha d'obtenir mitjançant una independència política. Vostè com ho veu? Per què creu que no seria viable?

A veure, jo crec que la independència financera la podem tenir. Tu imagina't, nosaltres arribem a un acord on recaptem i gestionem "x" recursos. On paguem a l'estat pels serveis que realitza a Catalunya i seguidament fem la transferència de solidaritat, la resta que "sobren" es queden a Catalunya i amb això es amb el que haig de gestionar totes les meves competències. És a dir, recaptar tots els impostos i gestionar tots els ingressos és una autonomia fiscal molt gran. Després hem de ser realistes, no serem independents ni a curt ni a mig termini i el món tampoc va per aquí. També és veritat, que després no podras posar la mà a l'Estat, quan hi hagi èpoques de crisi econòmica, hauras de retallar o reduir despeses. Per tant això, implica un plus de responsabilitat. Si aquest model s'acaba aprovant generara molta autonomia financera i independència fiscal, perquè quan tu recaptas, recaptas en el moment. Per tant aquest decalatge de dos anys ja no el tindras.

6. La condonació del deute, tant el president Mas, com el president Puigdemont, com el president Torra, creuen que és un "pedaç", que els hi diria o com ho defensaria que no es una mesura de distracció?

Jo no ho veig, perquè quan va haver-hi la investidura del president Sanchez, Esquerra ja ho va demanar i es va acceptar, i tot aquest temps s'ha estat treballant per la condonació del deute. La sindicatura de comptes de Catalunya va fer un informe sobre el deute entre el 2002 i el 2022, el que diu aquest informe. Es que entre 27% i el 39% del deute de la Generalitat és infrafinançament. Per tant, durant la crisi econòmica van pujar impostos el govern central, però no van compensar les comunitats autònomes, per tant va provocar més despesa, menys ingressos i una necessitat de finançament. A mi m'agrada més parlar de reducció del deute, per una cosa de justícia degut a que hem estat infrafinançats. Per tant, jo no vec cap mena de distracció.

7. Ara mirant cap a futur, com veu que Catalunya sigui la locomotora d'Espanya a curt termini?

Bueno, nosaltres ja som una locomotora econòmica d'Espanya. Però quan parlem de recuperar o de tornar a ser la locomotora d'Espanya ho fem en referencia al PIB, ja que Madrid ens va avançar l'any 2018. Però amb altres coses sí que ho som. El nostre PIB, creix més que la mitjana d'Espanya. A curt termini no serà aquest lideratge, però estem treballant per aconseguir-ho al llarg termini.

M. H. Sr. PERE ARAGONÈS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

- 1. En l'entrevista de finals de gener que va fer al col·legi d'economistes, parla d'un "finançament caducat" i que a dia d'avui ens trobem durant una oportunitat única, on l'Estat està disposat a negociar. A dia d'avui ho continua veient així? I per què?**

Sí, l'actual sistema de finançament va ser aprovat l'any 2009 i la mateixa llei estableix que al cap de cinc anys s'ha de fer una actualització dels criteris. Per tant al 2014 s'hagués hagut de produir una negociació per actualitzar el model, que s'hagués pogut actualitzar? Els barems de repartiment si té més pes la despessió de la població o el pes de la immigració o que es feia amb els increments de recaptació que estava tenint l'Estat per la pujada de l'IVA o el IS. Però això no s'ha fet, per tant des del 2014 s'hauria d'haver fet una revisió que no s'ha fet. Per això diem que esta caducat. Ara tenim una conjuntura on Pedro Sánchez depèn dels 14 diputats independentistes, per tant a nivell de força política per influir és una conjuntura única. El 2014 majoria absoluta del PP. Ara la situació és completament diferent on depèn tant de Junts com Esquerra, on els dos han de pressionar per arribar a un acord o pot acabar malament si competeixen entre ells. Jo confio que sigui la primera opció. Per tant jo crec que disposem d'una conjuntura bona i a més que l'acord sigui bilateral, com a mínim políticament. El PP les comunitats autònomes governades pel PP, amb la dinàmica que porten de confrontació amb el govern espanyol no arribaran a cap acord, encara que tinguin la necessitat. Llavors Catalunya té la necessitat de posar al dia el seu finançament, però no podem estar depenent de que al PP li vagi bé, per tant hi ha l'oportunitat de fer un acord bilateral amb l'Estat.

-Osigui a dia d'avui segueixes pensant el mateix que fa tres mesos?

Sí, sí, sí. A veure crec que en els pròxims mesos han d'haver-hi avenços, sino realment, vaja políticament serà bastant insostenible.

- 2. A dia d'avui s'està preparant i confeccionant el disseny d'aquest model. Com hauria de ser aquest model, perquè Catalunya guanyi i no surti compromesa ninguna comunitat autònoma.**

Per mi es tant important, tenir la capacitat de recaptació i de decisió sobre els impostos, per tant el que els castellans en diuen el “fuero” com el volum d'ingressos de més que tindrem. Perquè al final hem de poder adaptar la fiscalitat del nostre país a les necessitats de Catalunya, dins dels marges que es poden fer a Europa, sabent que són limitats. Però crec que ho hem de poder adaptar i poder-ho recaptar desde Catalunya ens donaria recaptació per part del model de finançament singular. On Catalunya recapta tots els impostos i acorda amb l'Estat dos fons, un per pagar els serveis de l'Estat a Catalunya i l'altre una quota de cooperació territorial. Per tant aquesta última serà bastant determinant per veure si realment hi ha un increment de recursos o no. Per solucionar, que totes les millores no se'n van a la cooperació territorial l'Estat ha de fer un augment a l'aportació a la solidaritat interterritorial. Un exemple seria Canada, on les províncies recapten determinat nivell d'impostos i que anivella les diferències entre províncies és l'Estat mitjançant recursos. Això és el que s'hauria de fer aquí, que sigui l'Estat qui posa el recursos i això seria una manera de resoldre el dilema plantejat.

I no creus que l'Estat a llarg termini pot arribar a un màxim?

Bueno al final és perquè quan es diu que l'Estat espanyol es el que més transfereix a les comunitats autònomes, clar ens encarreguem de la salut i l'educació, l'altre gran pota són les pensions. Per tant són recursos condicionats i recursos que van directament a una despesa. Per tant, una cosa es el volum que et transfereixen i que tens poca incidència i l'altre es el poder polític que et dona la recaptació d'impostos.

- 3. Creu que un concert econòmic i un cupó com el que hi ha al País Basc a Catalunya seria viable?**

Jo crec que seria el desitjable, hi ha una part que quedaria més transparent en el model nostre. Que es una aportació limitada a la solidaritat interterritorial, que d'alguna manera ja hi és dins del cupó pero no està prou identificada, per tant nosaltres diem “anem a identificar-la concretament” i per tant jo crec que aquest és el model desitjable.

- 4. Excepte el president Montilla i l'actual consellera d'economia, tota la resta que he entrevistat ha afirmat que la millor forma d'obtenir una independència financera plena, s'ha d'obtenir mitjançant una independència política. Vostè com ho veu?**

A veure, és possible el model d'un concert aplicat a Catalunya i és possible constitucionalment poder-ho fer. Evidentment els recursos, només que s'apliqui el principi d'ordinalitat, significaria un gran augment de recursos per Catalunya. Aquests recursos que es queden a Catalunya ha de ser l'Estat qui posi recursos, per tant l'Estat es fa responsable de garantir el finançament mínim dels serveis essencials a tots els territoris, doncs jo crec que és plenament viable. Evidentment qualsevol model inclòs el concert dins de l'Estat espanyol estarà condicionat, perquè també hi ha límits que els marca l'Estat. Exemples (Sous treballadors públics, preus medicaments, cartera de serveis dins la sanitat pública...), per tant el marge que tens és limitat. Però millor tenir molts més recursos que et proporcionaria el model de finançament singular, que no pas no tenir-los. Però evidentment el millor model de finançament que podem tenir com independentista, és la independència.

- 5. Quin seria el teu sistema de finançament ideal per Catalunya com un país? Seria un model més centralitzat com França o models més descentralitzats com Suïssa o Alemanya? Com l'implementaria?**

Una Catalunya independent l'avantatge que té és que es un país prou gran per descentralitzar una part de la despesa mitjançant les vegueries, però a més es prou petit per mantenir un nivell de cohesió dins del seu territori. El que avui es recapta a Catalunya permet cobrir perfectament les despeses de l'estat del benestar català i el pagament de les pensions i es genera un superàvit que pots destinar a la millora dels serveis, reducció de deute o impostos. Però una Catalunya independent integrada a Europa, un cop és independent i està reconeguda és plenament viable. Es més ens permetria participa a nivell europeu a les decisions que han de permetre que hi hagi determinats impostos i que es vagin harmonitzant a nivell europeu.

-Llavors faries un sistema on les vegueries recaptessin...

No, no, no jo crec que el més eficient a Catalunya per dimensió, és que sigui l'Agència Tributaria qui recapti i després en funció de les competències descentralitzar la despesa.

-A dintre de la Unió Europea?

Sí, crec que fora de la UE la economia català ho tindria complicat. Tenim una economia molt integrada a Europa, degut a que és el nostre estat natural.

-Opció a fer un paradís fiscal?

Però, és a dir, Andorra aprovarà un tractat d'associació amb la UE. On és demana que acabi em els beneficis fiscals i que incorpori les lleis de la UE. Per tant el model de Catalunya ha de ser d'un estat membre de la UE.

6. Com veu Catalunya en un futur econòmicament parlant?

Jo crec que tenim una economia força diversificada, molt orientada al exterior, però tenim reptes. Repte demogràfic, canvi tecnològic on les empreses haurien d'augmentar la seva dimensió per obtenir més I+D. Jo crec que per aconseguir tot això és necessita un Estat que sigui molt més actiu en el mercat, on acompanyi a les empreses i garanteixi els drets dels treballadors. Un Estat protagonista en l'economia.

-I la veu independent?

Això dependrà de nosaltres, òbviament el meu desig és que sí però dependrà essencialment de la capacitat de la ciutadania de Catalunya i els actors polítics d'avançar en aquest camí. Per això crec que és molt important que des d'una posició independentista es participi molt intensament en el projecte europeu, perquè és el marc polític i econòmic on es decidirà el nostre futur.

7. Com creu que la conjuntura global geopolítica afectarà o està afectant a Catalunya? Segueix pensant que costa ser optimista quan parlem d'Europa?

Jo segueixo pensant que desde un punt de vista racional és difícil ser optimista, però hi ha d'haver-hi l'optimisme de voluntat que deia Antonio Gramsci, perquè a Europa tenim a Alemanya on sembla que hi haurà un govern fort, França amb problemes, Italia amb mans de l'extrema dreta on va guanyar a Rumania i a les municipals del Regne Unit. Per tant hi ha un auge de l'extrema dreta a tot el continent i això porta a una divisió. Però crec que el moment és tan bèstia que superarà aquesta fragmentació. Moment propici a continuar amb la Unió Europea.

***RECOMANACIÓ LLIBRE:**

La idea d'Europa // George Steiner

***CONSELL:**

-Necessitem un país que torni a ser fort on ho va ser, necessitem economistes potents per ajudar a tirar endavant el país

M. H. Sr. QUIM TORRA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

- 1. En el llibre expliques i poses en context la situació on es trobava el país en aquell moment. Que creus que tenim els catalans, per què no passi com la famosa faula de George Orwell “Rebel·lió a la granja”?**

Normalment les grans desfetes dels catalans el 1714, el 1939 ha sigut desfetes on s'ha anat a ultrança. El problema que jo veig amb el que ha passat a l'octubre i amb el que ha passat aquests anys, és que és una autoderrota. Insisteixo, per mi Espanya va fer el que calia que fes i en canvi els catalans no. El fet de que els catalans no, han provocat un gran problema de llegat. Perquè fins ara podiem alegar que la repressió espanyola havia estat impossible de superar, però aquest cop insisteixo jo crec que els catalans no volen jugar la partida de la unilateralitat, quan s'havien donat tots els escenaris per poder jugar la partida. Això pensó que serà molt difícil d'explicar en termes de llegat a les generacions polítiques. Per tant, no sé si deixem les bases perquè la propera generació pugui jugar la partida, perquè hem enviat un missatge terrible on ens hem rendit, cosa que no havíem fet fins ara els catalans. Per això no puc fer xerrades polítiques, perquè desanimo a la gent.

2. Com valoraria l'actual sistema de finançament català? Quina creus que ha sigut l'evolució si hi hagut, desde la publicació del llibre (2016) fins a dia d'avui.

Jo veig un país en colapse, jo que vaig ser president d'aquest país i que ho vaig viure en uns moments molt complicats, la Covid, va resultar que durant la Covid s'aplica un 155 sanitari. Però apart d'aquesta gran dificultat el nostre país pateix un mal endemic terrible, que es que pateix un dèficit fiscal que el fa entrar en colapse permanent. A mi em fa molta gràcia quan certs polítics catalans diuen que ara toca "la gestió", però no hi ha diners per gestionar bé aquest país. La paradoxa és que aquest país, sí que produeix el suficient com per tenir una sanitat i educació pública molt millor, infraestructures molt millors... Això és acollonant, perquè afecta a tothom. Desde les classes més populars fins les classes més pudents de la societat. Jo he arribat a la conclusió, que hi ha unes classes mitjanes en el país, que tot i que no funcionin els trens, no hi hagi una sanitat correcta... Poden anar tirant endavant amb certes conformitats i això provoca que no es revoltin. Perquè es impensable que un país de l'Europa occidental no funcionin els trens, per la importancia de que el temps és sagrat per a tothom. Si son incapaços de que uns trens funcionin, apartir d'aquí... A més l'estat espanyol no pot millorar substancialment les condicions de Catalunya, perquè això provocaria perjudicar la resta. Per tant, aquesta millora de finançament no s'acabarà de produir. La meva idea de la independència, és de ser un país millor i això es basa en dos coses en tenir diners i ser un estat. No tenim ni diners ni som un estat.

3. El president Mas afirma que Catalunya no tindrà el control sobre ella mateixa fins que sigui independent financerament parlant. Comparteix aquesta visió? Creu que una millora substancial en el finançament podria donar a Catalunya el marge de maniobra necessari sense assolir la independència política, o per contra, considera que la independència financera mai s'aconseguirà sense la independència política.

Jo crec que sense un estat independent no ho tindrem, en gran part l'estat de les autonomies és un truc meravellós que es va inventar Espanya a la sortida de la dictadura. Perquè tot continues sota control. Insisteixo, millora el finançament de Catalunya significa inevitablement empitjorar el finançament d'altres comunitats autònomes, i això no ho permetran. Per tant, qualsevol pas que Catalunya faci endavant, l'hauran de fer igual per la resta de comunitats, amb la qual cosa que ens tornarem a quedar igual. Per tant em sembla que ja posats a lluitar per tenir un país millor, lluita pel màxim, no lluitis per una cosa que no resultarà. Per tant, no avançar amb la independència, significa que continuem comprometen el benestar de les futures generacions.

4. Com hauria de ser el model de finançament d'una Catalunya sobirana? Estat centralitzat, o per contra, hauria de tenir un model federal? Hi hauria espai per un sistema mixt o fórmula alternativa?

Crec en un país amb unes vegueries, diguem-ne cantons, amb tota la força de les màximes competències possibles. Jo sóc un gran defensor d'un sistema descentralitzat al màxim. El fet que vaig viure a Suïssa, m'agradaria que aquí també s'apliqués el sistema de la importància de la decisió dels ciutadans. Per això em falten dos coses, la primera un nou sistema electoral. Per tant, un sistema que destrueixi els partits polítics catalans. Ara m'explicaré. És que amb petites circumstàncies electorals, els ciutadans voten al seu diputat i aquest està pendent del vot del ciutadà. No com ara que tu no saps quin diputat tens, ni quin et representa. A més a més, aquest diputat l'importa un rave representar-te a tu, perquè el que el posa a la llista és el partit. Per tant la lleialtat es enfront el partit i no al ciutadà. Tot i que això pot provocar que no hi hagi tanta pluralitat, però és la única manera que jo veig de posar mà als partits polítics. No pots ser que sigui una democràcia on la lleialtat dels polítics, és enfront als seus líders i no a la ciutadania. També posaria democràcia directa, on es fesin referendums constants i consultes amb la ciutadania. Tot això complementat amb un sistema federal.

5. Un cop siguem independents, buscarem entrar a la UE, tenint en compte tota la conjuntura geopolítica, o en algún moment ha pensat en reduir la carga impositiva i convertir-ho en un paradís fiscal?

Jo en això sóc molt clàssic, de sí a Europa de sí a la UE i d'un sistema de socialdemocràcia i que per tant qui té més ha de contribuir molt més, per garantir certa igualtat.

LLIBRE:

Il Gattopardo// Giuseppe Lampedusa

M. H. Sr. CARLES PUIGDEMONT, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Bon dia, President.

Abans de començar, m'agradaria aclarir el propòsit d'aquesta conversa. No busco entrevistar un expert tècnic en finançament, sinó una persona que, per la seva experiència i trajectòria, pugui aportar una visió singular sobre el sistema de finançament de Catalunya.

Aquest treball té com a objectiu proposar una millora en el model de finançament i, per aconseguir-ho, estic recollint diferents perspectives d'expresidents i altres figures rellevants. Aquesta entrevista em servirà per entendre millor el seu punt de vista i comparar-lo amb el d'altres líders, amb la finalitat d'acabar desenvolupant la meua pròpia proposta.

Em presento breument: em dic Victor Ruiz i estic acabant els estudis de Contabilitat i Finances a la UAB. Aquest projecte forma part del meu interès per aprofundir en les estructures econòmiques i polítiques que afecten Catalunya. A més del meu interès acadèmic, crec que comprendre bé el sistema de finançament és essencial per poder plantejar solucions viables i fonamentades.

Li agraeixo el seu temps i la seva predisposició per participar en aquest projecte.

1. Com valoraria l'actual sistema de finançament de Catalunya? Quins són, al seu parer, els principals punts febles?

L'actual sistema de finançament és profundament injust per a Catalunya. Els catalans no només aportem més del que rebem des de fa dècades, sinó que a més patim un infrafinançament crònic dels nostres serveis públics. El dèficit fiscal representa ara com ara uns 20.000 milions d'euros anuals dels quals no podem disposar. La manca d'execució dels pressupostos de l'Estat espanyol en infraestructures a Catalunya és una de les raons d'aquest dèficit, que d'altres comunitats no tenen. A Madrid s'hi inverteix més de les quantitats pressupostades any rere any. Tots els catalans, independentistes o no, en paguem les conseqüències, perquè això dona cada any una injecció de diners extra al nostre competidor directe i ens en treu a nosaltres. Si algú creu que això es pot mantenir sempre, i assegurar el nivell de vida dels catalans, s'equivoca greument.

2. Creu que el model de finançament ha estat un factor determinant en les tensions entre Catalunya i l'Estat espanyol?

És un dels factors importants d'ara mateix. Tanmateix, tot i que el finançament és un element central del conflicte polític entre Catalunya i Espanya, la raó profunda de les tensions és històrica, de quan Espanya suspèn les nostres institucions, les nostres constitucions i la nostra llengua. I res del que s'ha fet posteriorment ha servit per reparar aquesta fractura que va provocar el primer rei Borbó. L'infrafinançament i el dèficit fiscal són conseqüència directa d'aquella política; la catalanofòbia estructural de l'Estat neix a partir d'aquell moment, i no se n'ha anat mai més. Què pot explicar, sinó, que tothom doni per acceptat que Catalunya ha de pagar i no pot decidir pràcticament res?

3. Com valora la proposta del pacte fiscal que en el seu moment va defensar Artur Mas? Creu que avui dia seria viable una proposta similar?

El pacte fiscal era una bona proposta que tenia el suport de la majoria del Parlament de Catalunya i a partir de la qual es podia obrir una negociació, però l'Estat espanyol ni tan sols va voler parlar-ne. El president Mas va topar amb la negativa total del president Rajoy a parlar-ne. Una proposta així en què Catalunya tingui la clau de la caixa i disposi de sobirania fiscal i econòmica només és viable si l'Estat espanyol està disposat a trencar el "café para todos" que ni el PP ni el PSOE no estan disposats a acabar. És una fantasia pensar que Espanya ens donarà, de bon grat, la clau de la caixa. Només els la podrem arrencar de les mans a través d'una confrontació política, d'un conflicte com el que tenim latent. Confrontar no vol dir renunciar a negociar; vol dir mantenir una posició que consideres justa i fonamental, i defensar-la en cada circumstància per tal d'obtenir el que busques. Si penses que te la donaran perquè ara et portaràs bé i els cauràs simpàtic és no tenir ni idea de com funciona la cultura del poder espanyol.

4. Creu que el concert econòmic, com el que tenen el País Basc i Navarra, podria ser una solució viable per Catalunya? Per què creu que fins ara no s'ha aconseguit? L'expresident Montilla considera que és inviable un concert econòmic català. Hi està d'acord?

El finançament més just per a Catalunya només s'obtindrà amb la independència plena. Mentrestant pots anar reduint el dany que Espanya ens causa, però els partits espanyols a dreta i esquerra no tenen gens d'interès que Catalunya obtingui el concert econòmic, perquè l'Estat espanyol perdria tots els ingressos nets que rep dels impostos que paguem els catalans, i alhora perdria capacitat de control sobre les finances de la Generalitat. Els concerts basc i navarrès estan emparats en la Constitució i només partits ultres com Ciutadans o Vox els han qüestionat, per bé que una interpretació àmplia del concepte de "drets històrics" podria emparar la sortida de Catalunya del règim comú.

5. Després de les eleccions, va criticar a Twitter la proposta de finançament singular que el govern espanyol va posar sobre la taula a canvi de facilitar la investidura de Salvador Illa. Ens podria explicar per què considera que aquesta proposta no era adequada per Catalunya? Creu que era una maniobra política més que una solució real al problema del finançament?

Tot el que no sigui obtenir sobirania fiscal real és una trampa de l'Estat espanyol, que ens divideix i ens afebleix com a país. El que caldria és que la Generalitat tingui la capacitat de recaptar, gestionar i decidir sobre tots els impostos. Aquest no és l'objectiu de l'anomenat finançament singular (que vull recordar que es va vendre, en termes propagandístics, com a "concert"). En realitat va ser una formulació propagandística per poder justificar l'aval de la militància d'ERC a un pacte políticament injustificable. D'altra banda, nosaltres defensem que abans d'endinsar-nos en la negociació sobre model de finançament cal disposar de les dades amb tota la transparència, acordar una única metodologia de càlcul del dèficit i treballar a partir de xifres que ningú no pugui discutir. I això encara no ho tenim.

6. Com creu que evolucionarà el debat sobre el finançament en els pròxims anys? Creu que hi ha voluntat real de canvi per part de l'Estat?

Crec que el govern de Pedro Sánchez intentarà fer algun canvi estètic, algun joc de mans dels que acostuma a fer, per a beneficiar el president Illa i satisfer ERC. Tot això, acompanyat dels cors i danses de l'aparell mediàtic, rendit completament al poder socialista (que té ara la clau de totes les caixes de subvencions, anuncis i convenis). Els pròxims mesos comprovarem si hi ha algun avenç en el pacte d'investidura i si a canvi Esquerra aprova els pressupostos del PSC i/o del PSOE. No confio que hi hagi cap voluntat de canvi real ni que es pugui resoldre l'injust espoli fiscal que pateix Catalunya, perquè encara és hora que Espanya, que és amb qui has de negociar, reconegui l'existència i la magnitud de l'espoli fiscal.

7. Si pogués reformar el sistema de finançament sense restriccions polítiques, quin model proposaria per garantir una millor autonomia fiscal per a Catalunya?

La independència, i un model en què Catalunya recapti i gestioni el 100% dels impostos i decideixi sobiranament quina part vol destinar a mecanismes de solidaritat amb tercers. Em pregunto per què en el debat de finançament, quan parlem de solidaritat, s'entén sempre dins l'Estat espanyol i no podem obrir el ventall cap a Europa. Hi ha territoris que també mereixerien el nostre suport per a desenvolupar les seves economies i enfortir així la UE.

8. En un escenari d'independència, com hauria de ser el model de finançament d'una Catalunya sobirana? Quins elements considera imprescindibles per garantir l'estabilitat econòmica i la viabilitat d'un estat independent? Creu que Catalunya hauria de ser un estat centralitzat amb la recaptació gestionada des de Barcelona o, per contra, hauria de tenir un model federal on cada vegueria recaptés els seus propis impostos, com defensa el president Torra? Hi hauria espai per un sistema mixt o alguna altra fórmula alternativa?

Aquest és un debat de país que hauríem d'entomar. Aquests anys hem parlat molt de com ens imaginàvem una Catalunya independent i s'han fet propostes per a una Constitució catalana, però no hem abordat el finançament que tindria l'Estat català ni el seu model territorial. Tanmateix, tinc clar que avui tant la tecnologia com la formació dels nostres servidors públics a qualsevol nivell permet una gestió descentralitzada i àgil. No té cap sentit que un funcionari municipal, amb la formació adequada i amb l'accés a la informació que consten a les bases de dades públiques, no pugui assumir la majoria de les gestions que un ciutadà ha de fer amb el conjunt de l'administració. El ciutadà no té per què saber que el carnet de conduir el concedeix un organisme de l'Estat —trànsit, en aquest cas—, que les multes te les posa la Generalitat —en aquest cas els Mossos— o que el transport escolar l'assumeix el Consell Comarcal. Crec que el model per a Catalunya ha de defugir el centralisme, ha d'empoderar les vegueries i els municipis, i s'ha d'emmirallar més en els estats que funcionen més sobre la base de la confederació que de la centralització típica de la cultura política francesa.

9. El president Mas va afirmar que Catalunya no tindrà el control sobre ella mateixa fins que sigui independent financerament parlant. Comparteix aquesta visió? Creu que una millora substancial en el finançament podria donar a Catalunya el marge de maniobra necessari sense necessitat d'assolir la independència política, o per contra, considera que la independència financera mai s'aconseguirà sense la independència política?

Qualsevol millora en el finançament seria parcial i reversible. No hi pot haver independència financera total dins d'Espanya, perquè l'Estat sempre podria revertir la sobirania fiscal de Catalunya, i a més pot vetar que la Generalitat es financi per si mateixa als mercats internacionals com ja ha fet els últims anys o que emeti deute.

10. Hi ha alguna qüestió sobre el finançament de Catalunya que no hàgim tractat i que consideri important destacar? Hi ha algun suggeriment que ens voldria fer per enfocar millor aquest treball?

El finançament no és només una qüestió tècnica o econòmica, sinó política. L'infr finançament crònic, el dèficit fiscal, la manca d'inversió i l'incompliment dels pressupostos formen part d'una estratègia de control i sotmetiment de Catalunya a Espanya. No hem tractat la sobirania sobre ports i aeroports, que són clau en el comerç internacional i en el desenvolupament de la nostra economia. Un altre cas flagrant és el Corredor Mediterrani, que demostra com el model radial i centralitzador d'Espanya el comparteixen el PP i el PSOE i ofega les possibilitats de Catalunya.

M. H. Sr. ARTUR MAS, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

- 1. En l'entrevista que et van fer en el col·legi d'economistes, vas dir que Catalunya no tindrà el control sobre ella mateixa fins que sigui independent financerament parlant. Creu que una millora substancial en el finançament podria donar a Catalunya el marge de maniobra necessari sense assolir la independència política, o per contra, considera que la independència financera mai s'aconsegueixi sense la independència política?**

A veure la manera més fàcil i ràpida d'obtenir la sobirania fiscal seria a través del procés d'independència, aleshores no hi hauria discussió si Catalunya esdevingués un país independent, dins de la UE. Com per exemple Àustria, per tant la conseqüència directa seria la plena sobirania fiscal. Ara aquest camí és políticament el més complicat de tots i socialment tampoc és fàcil, ja que Catalunya com a demostrat en els darrers anys té la meitat de la població a favor, però la resta en contra. Per tant aquest seria el bon camí, però difícil de recórrer. Dintre de l'Estat espanyol la sobirania fiscal no és gens fàcil, però tant la realitat del País Basc com la de Navarra demostren que és possible. Sense que deixi d'existir el que s'entén com Estat espanyol. Com que el camí cap a la independència sembla tan complicat un camí també possible però tampoc gens fàcil, dins del marc espanyol un model similar al model basc o navarrès.

- 2. Tant el president Montilla, com el president Torra, com el president Puigdemont, no veuen viable l'opció d'un concert econòmic, ja sigui per qüestió d'insostenibilitat o per una fantasia que mai arribarà. Com ho veu vostè? Creu que es factible o és un objectiu impossible?**

No et diré que discrepo, però t'explicaré com ho vec. S'ha de diferencia entre concert econòmic i cupó. El cupó es una conseqüència del concert, però no és el concert. El concert és un model fiscal i el cupó és un càlcul. Per tant, si parlem del concert que és el sistema és perfectament possible dintre de l'Estat espanyol, perquè en definitiva estariem parlant bàsicament de dues coses. El parlament català té molta més capacitat per modificar impostos que no pas l'actual però no tota igual que els bascos. La segona és que la Generalitat de Catalunya és responsable de la gestió tributària a Catalunya igual que els bascos i això no trenca Espanya. Això és perfectament possible i no costa ni un euro, això es una traslació de poders entre Madrid i Barcelona. Per tant aquí no es una cosa de si es possible o no, es si hi ha voluntat política per fer-ho, però possible ho és. Per a mi aquest és el cor central del tema els poders, el sistema. Que vol dir la teva capacitat de decisió real i la teva capacitat de gestió sobre tot l'àmbit tributari, on tu passes a ser l'amo dels teus interessos. La segona part és quants d'aquests ingressos tu et quedes, això és el càlcul. Això ja és més difícil perquè la posició molt majoritària a Catalunya, és que en el moment de parlar dels diners les veus principals diuen que hi ha d'existir un corrent de solidaritat de Catalunya cap a la resta d'Espanya. Per tant això hauria de facilitar el càlcul dels diners, aquí no estem dient ens ho quedem tot. Aquí estem dient ho volem gestionar nosaltres, volem ser amos dels nostres ingressos, volem tenir com es diu popularment la clau de la caixa. Però estem disposats del que nosaltres produïm, mentre seguim produint per sobre de la mitjana com és el cas, una part d'això ha d'anar cap a la sobirania de la resta de territoris espanyols que realment ho necessita. Sota unes regles conegudes, transparents i justes. Això hauria de ser possible. Altre cosa és que no ho sigui en l'Espanya actual, però que no ho sigui és un dèficit de la política espanyola, no és que els catalans ens ho volem quedar tot i ens volem excedir en les nostres competències. Si volem una autonomia de debò no només hem de ser responsables de la despesa, em de ser responsables també de l'ingrés.

-No creu que si l'Estat cedeix amb Catalunya, la resta de comunitats autònomes aniran al darrera?

Doncs no ho sé, però si ens quedem igual però nosaltres tenim el que volem, no hem de ser envejosos. Hem mirat pel que ha de ser realment l'autogovern i l'autonomia si els demés aspiren al mateix ja ho plantejaran, però fixa't un detall no hi ha ningú que ho plantegi. Per tant només ho plantejem nosaltres, jo no he sentit a Andalusia demanant la gestió de la agència tributaria ni demanant sobirania fiscal, no he sentit a Galícia, no he sentit a les castelles, no he sentit a Múrcia, no he sentit gairebé a ningú aleshores algú podria anar darrere nostre. No ho sé, però que hi vagin que ho plantejin i ja es veuria. Una hisenda pròpia no vol dir una hisenda aïllada o desconectada del sistema espanyol. Per exemple, les bases fiscals a Catalunya es podrien compartir entre l'administració central i l'administració de la Generalitat de tal manera que l'Estat espanyol tingues coneixement a temps real de com es gestiona la tributació a Catalunya. Però una cosa és tenir coneixement i l'altre controlar-ho tu, que és el que està passant en aquest moment.

Per tant la meua posició és reconeixent la enorme dificultat del tema, no ens hem de deixar convencer de que això és impossible, perquè no ho és. Posant primer l'accent en els poders, que vol dir en el sistema i després en els diners. En aquest ordre.

-Desde que vas deixar la presidència, l'any 2016, fins a dia d'avui creus que hi hagut alguna voluntat o alguna millora?

No

-Inclòs amb la condonació del deute?

No s'ha produït, encara no, diuen que sí que esta gairebé aprovat, però a hores d'ara no s'ha produït. Per tant quan es produeixi, efectivament serà una millora, però no ens enganyem això és un pedaç. Això no és la solució del problema ni la solució del tema de fons, això és un pedaç per anar tirant. Un pedaç i un perill amb un sentit, que és a través d'aquesta condonació, l'Estat espanyol incapaç de posar al dia el model de finançament com ho diu la llei, per tant saltan-se la llei. Que no sigui l'excusa per seguir ajornant el model de finançament.

Ara l'escenari és molt millor que uns anys enrere, Pedro Sanchez necessita el suport dels partits sobiranistes catalans. S'ha d'aprofitar.

- 3. En el llibre explica molt bé la transició del pacte fiscal al camí de l'autodeterminació. Però vostè personalment quin diria que és el “click” o el moment que diu toca canviar d'estratègia? Per la constant negativa de l'Estat? Per les llargues del President Mariano Rajoy? O va ser per la cerca d'una millora per Catalunya? O tot plegat?**

Van ser dos motius que van anar de bracet. El primer motiu va ser que amb la majoria absoluta del PP a Madrid, no hi havia cap possibilitat de parlar del pacte fiscal. Per tant el principal propòsit que teníem que era el pacte fiscal, pel qual havíem tret un resultat electoral molt bo no és podia complir. Segon un milió i mig de persones al carrer, demanant que Catalunya fos un nou estat d'Europa. La combinació d'aquests dos factors, no hi ha recorregut a Madrid ni haurà més un ampli moviment social apretant cap una fita de sobirania. Les dues coses juntes van determinar el gir, però el que és important de recordar és que per fer aquest gir polític. Jo no vaig enlloc de pacte fiscal anem cap a la independència, jo vaig dir el pacte fiscal no té recorregut, el concepte que hem de veure és quin grau de recolzament té el dret a decidir dins del poble català i per determinar això vaig convocar unes eleccions.

- 4. Un cop independents quin hauria de ser el model de finançament d'una Catalunya sobirana?**

La dimensió que té Catalunya no permet molts invents en aquest sentit. Hauria d'haver un model de finançament en mans de la Generalitat de Catalunya, més el finançament local, per tant ajuntaments, comarques i vegueries. Hauria el finançament local i el finançament nacional català, dos i punt.

-Parlant amb altres expresidents molts m'han comentat l'opció d'implementar un estat federal on cada vegueria recaptés ella els seus impostos. Com ho veu?

No necessàriament, jo això no ho vec estrictament necessari. Torno a dir Catalunya és un país petit i fer trossos de la fiscalitat a Catalunya crec que no és bona idea. Si que s'han de fer dos àmbits clarament separats el local i el nacional, això sí. Però dintre del nacional crec que hauria d'haver una sola administració tributària, clarament i un model clar de finançament de les vegueries. Pensem que Catalunya, algunes d'aquestes vegueries tenen alguns centenars de milers de persones, per tant no estem parlant de milions. Tributs locals i tributs estatals, on la Generalitat seria la responsable dels estatals i de la seva recaptació, hauria d'arribar a un acord de finançament amb les vegueries. En l'àmbit local, tindria autonomia pròpia, i jo sóc partidari que els ajuntaments i comarques es financin únicament amb els seus impostos, sense transferències de la Generalitat. Perquè agafessin consciència de la importància de la recaptació i la pròpia gestió dels tributs.

- 5. Una Catalunya independent, hauria de buscar entrar a la UE, tenint en compte tota la conjuntura geopolítica? O la solució seria estar al marge? Tenint en compte que a l'estar al marge podriem perdre les avantatges que té Europa i no valorem.**

No tinc cap dubte, completament dintre. A més a més amb una voluntat de secessió de sobirania per així tenir una Europa molt més unida i més forta. Jo crec que els estats europeus han de perdre poders en benefici a la federació europea.

No valorem prou com a ciutadans, els avenços que s'han produït a nivell europeu i no entenem prou la importància d'una Europa més forta de la que tenim. Principalment per l'auge de partits fragmentistes. No pots fer front a la Xina, Rússia i als Estats Units si vint-i-set països va cadascun pel seu compte. Ara s'està veient amb el tema de la defensa, es va veure amb el tema de la moneda, quan l'euro va estar amenaçat...

- 6. Mirant cap a futur com veu a Catalunya a mig-llarg termini? És optimiste?**

Home, jo sóc optimiste per naturalesa i quan miro a Catalunya que veig. A dia d'avui un país amb vuit milions de persones, però si l'analitzes al llarg de la història. És un país que s'ha trobat amb mil i una dificultats, fins i tot per existir i malgrat tot som aquí. És un país que ha conseguit crear una grandíssima capital com és Barcelona, i és un país que ha aconseguit una economia moderna, innovadora i exportadora. A més a més és un país que atrau capital de tot el món. Un país així, és un país que t'ha de donar confiança. Això no vol dir que no tinguem amenaces tant internes com externes. Com per exemple com mantenim l'estat del benestar.

-L'estat del benestar com el definiries?

L'estat del benestar és una consecució bàsicament europea en la mesura en que els poders públics pesen molt més del que pesen en altres àrees del món. On l'ésser humà està molt més desprotegit, governi qui governi. Aleshores com es conversa aquest model, si es pot pagar sino cau. Per poder-ho pagar necessites una economia que ho aguanti. Quan va haver-hi la crisi financera va caure l'estat del benestar, degut a les retallades que es van haver d'aplicar.

-No creu que l'estat del benestar és com una fita idil·lica que mai es pot aconseguir?

Cert, però també és responsabilitat dels governants i de la política de fer entendre a la població que no es pot tindre tot i al moment. L'estat del benestar s'aconsegueix mitjançant un progrés continuat. En canvi si no fem res per preservar-ho sens s'anirà diluint i escardant, i fins que la gent no entengui això no passaran les coses que han de passar. És més estarem còmodament instal·lats en una lleugera decadència, que ens portarà algun dia a revolucions socials. Que després no porten res de bo. Per tant millor prendre decisions abans de que aquestes coses passin.

No vagis a la política a demanar caritat

Fer les coses perquè hi creus

Fes aquest pas si creus que tens un idea

Si en algún moment et fa vertigen, pensa sempre que a la vida et pots enpenedir més d'allò que no has fet i volies fer que no pas d'allò que facis i no et surti del tot bé

LLIBRE:

La formació d'una identitat // Josep Fontana

M. H. Sr. JOSÉ MONTILLA, PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

- 1. En el llibre “El Catalanisme”, en la conversa amb Iñaki Gabilondo dius “Hi ha qui busca la resposta en la independència o en la conllevancia orteguiana. Ambas incorrectes. A dia d’avui segueixes pensant el mateix?”**

Sí, bueno jo crec que l'independentisme ha provat de fer camí hi hagut el procés i hi ha un resultat, on cadascú que ho valori. En qualsevol cas el que no ha aconseguit l'independentisme són millores al respecte, ja que el sistema vigent que hi ha a dia d'avui és el que es va pactar l'any 2009 quan jo era president. La conllevancia té també els seus problemes, la conllevancia no és només la negociació, sinó que també es pot intuir com un deixeu estar, un no fer res. El sistema de finançament de les comunitats del règim comú, tal i com recull la LOFCA. On paulatinament s'han anat fent modificacions fins l'any 2009, 50% IRPF, IVA... Catalunya fins aquell moment pagava per sobre de la mitja i cobrava per sota de la mitja. Però a partir d'aquell moment ja no és així, on a dia d'avui està un pèl per sobre de 100. Per tant aquella reforma va significar un gran pas endavant, també és veritat que com no saps com afectara això a llarg termini, es va aprovar que es revisaria aquesta llei passat cinc anys en el 2014. Cosa que el PP no va voler fer l'any 2014, encara que ho vam reclamar dintre dels marges que teniem. Però ara sembla que és el moment, perquè sembla que el govern té interès. El PP en el seu moment enlloc de renovar o modificar el sistema de finançament va optar per fer el FLA (Fons de Liquidació Autònoma), que jo crec que va permetre finançar-se a les comunitats autònomes que no podien anar al banc ni a mercats internacionals. En canvi la Generalitat fins l'abril del 2009, es financia col·locant deute a mercats internacionals. Això es tenca i provoca problemes de finançament, i després ajudaria a paliar-ho la creació del FLA.

- **Quin creu que hauria de ser el grau d'independència financera d'una comunitat autònoma?**

Jo crec que seguint els diferents principis de la Constitució com el de no competència, com el que jo crec que algunes comunitats fan competència deslleial, en concret la comunitat de Madrid. És deslleial baixar els impostos dels que tu ets titular i demanar diners a la resta. Crec que el que hi ha és un problema de fons del sistema, ja que l'autonomia de tenir impostos propis i poder recaptar-los i gestionar-los d'una entitat local no és equiparable a la Generalitat. Perquè un terç són transferències de l'Estat, però la major part dels ingressos provenen de recursos propis (IAE, IBI, Impost de circulació...) i són valors molt estables i el seu valor mai està en retrocés, és a dir que es disposa d'una base fiscal estable, que no depèn tant dels cicles econòmics. En canvi, comparat amb les Comunitats Autònomes aquests recursos estan molt lligats a l'economia, si cau aquesta cau l'IVA, cau l'IRPF i per tant cauen els ingressos. Per tant, no són tan estables com els d'àmbit local. Els tributs propis de la Generalitat, com el ITP, també està molt lligat al cicle econòmic i això fa que hi hagi pocs instruments per poder ser corresponsable fiscalment parlant. Caldria algú que garantis més la suficiència financera i això amb el sistema actual és complicat. Però el que ho posa en evidència és que una entitat local té més autonomia financera que la Generalitat. Jo mai, mai, mai he cregut en baixar en impostos. Jo crec que les revisions que s'han anat produint han produït millores substancials, però encara estem lluny. Per mi l'Estat espanyol és un Estat asimètric, quasi federal, amb un senat que no és federal, perquè aquest hauria de tenir determinades competències que a dia d'avui no es tenen. Perquè sinó el que hi ha es desgast i frustració. Per tant caldria canviar la composició de l'estructura dels impostos que financien les Comunitats Autònomes, per tal de poder garantir un serveis mínims a la societat.

2. A dia d'avui segueixes veient inviable el concert econòmic per Catalunya? Al 2010 parlaves amb l'Iñaki Gabilondo que si això es produís, seria econòmicament inviable per l'Estat espanyol.

Sí, el concert econòmic com a tal, el problema no és el concert. El concert és una manera de gestionar els tributs, el problema és l'altre part, perquè des del meu punt de vista és d'un sistema que no es solidari. Tinc algunes intervencions respecte a la llei del concert, i jo sempre deia que el problema no és l'instrument sinó el resultat d'aquest. És tremendament opac i no és solidari, i aquesta és la qüestió. Això s'aguanta perquè el nivell de població de Navarra i el País Basc, comparat amb Catalunya és molt inferior i si ho apliquesis a Catalunya s'ho carregaria tot. El problema de tot això es que venen de les guerres carlines i Franco ho va mantenir amb tots els efectes. Però és que el nostre sistema ja és singular tant en competències com amb ciutadania. Després jo crec en la solidaritat, s'ha de ser solidaris perquè demà al igual hi ha d'altres que ho han de ser amb tu. Ells s'enfaden però jo sempre els hi dic els bascos sou els més espanyols de tots, és un xollo per a ells.

3. La decadència d'Europa. Creus que en aquests últims 15 anys s'ha conseguit donar la volta o seguim en plena decadència?

Jo sóc optimista, malgrat no hi hagi raons per ser-ho. Estem en un merder monumental, principalment per la guerra Rússia-Ucraïna, per Rússia és Europa. Les crisis també generen oportunitats si es saben aprofitar, si al final això ajuda a que Europa es conscienci de la situació on s'havia assentat, principalment Alemanya. Hi ha un paper important per Europa, si sap jugar bé les cartes. Un altre problema són els lideratges febles que predominen el sector europeu. Al final com no serveix per res ser pessimista, malgrat l'actualitat crec que ens podem en sortir.

Compara, contrasta i sobretot dubte de les coses

LLIBRE:

Kaput, el fin del milagro alemán // Wolfgang Münchau